

Kallelse till barn- och utbildningsnämnden

Nämnd	Barn- och utbildningsnämnden
Tid	Tisdagen den 23 april 2024 klockan 17.00
Plats	Vänstra kammaren, kommunhuset
Justerare	Sofia Johansson

Föredragningslista

Nr Ärende

1. Godkännde av dagordning
Föredragande: Johanna Bergbom
2. Val av justerare
Föredragande: Johanna Bergbom
3. Uppföljning av kulturskolans verksamhet, *kl. 17:05*
Föredragande: Fredrik Hempel
4. Ekonomisk månadsrapport och barn- och elevavstämning mars, *kl. 17:25*
Föredragande: Mona Ljunggren
5. Diskussion om budget 2025 samt ram 2026–2027, *kl. 17:35*
Föredragande: Åsa Wadling och Mona Ljunggren
- Paus kl. 18:00*
6. Organisation av förskolorna i Habo kommun, *kl. 18:10*
Föredragande: Åsa Wadling och Per Sandberg
7. Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats i Habo 2023, *kl. 18:55*
Föredragande: Per Sandberg
8. Planering och dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning, *kl. 19:10*
Föredragande: Åsa Wadling
9. Remiss från KSAU: förslag till lokalförsörjningsplan 2025–2030, *kl. 19:30*
Föredragande: Per Sandberg

Nr   Ärende

10. Remiss från Skolinspektionen: ansökan om utökning med e-sportutbildning vid LBS Kreativa Gymnasiet Jönköping, *kl. 19:40*
Föredragande: Johanna Bergbom
11. Remiss från Skolinspektionen: ansökan om utökning gällande lastbil, mobila maskiner (tungmekaniker) samt mark och anläggning vid VFG Jönköping, *kl. 19:45*
Föredragande: Johanna Bergbom
12. Redovisning av delegationsbeslut från februari och mars
Föredragande: Johanna Bergbom
13. Informationsärenden
  - Tjänstetillsättningar
  - Elevnärvaro
  - Kontaktpolitikerbesök
  - Avsägelse och fyllnadsval
  - Godkänd uppföljning internkontrollplan 2023

Johanna Bergbom
Ordförande

Josef Axelsson
Sekreterare

Månadsrapport Mars 2024

HABO KOMMUN

Månadsrapport mars 2024

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhet	Budget 2024	Budget Jan - Mar 2024	Utfall Jan - Mar 2024	Återstår Jan - Mar 2024	Förbrukat
Total	535 518	133 833	126 475	7 358	23,6%
Fritidshem	30 070	7 099	7 935	-837	26,4%
Förskola	141 259	36 321	37 959	-1 638	26,9%
Gymnasieskola	78 915	19 729	12 856	6 872	16,3%
Kommunal kulturskola	6 728	1 684	1 491	194	22,2%
Nämnd, administration	16 174	3 894	2 904	991	18,0%
Skola	261 176	64 807	63 171	1 635	24,2%
Vuxenutbildning	1 195	299	159	140	13,3%

Riktmarke förbrukat tom mars 25,0%
Utfall förbrukat tom mars 23,6%

Negativ avvikelse i kolumnen, Återstår, markeras med röd markering eller minustecken

Kommentarer resultat:

Avgifter för förskola och fritidshem är inte bokförda ännu.

Förskola ca 600 tkr, fritidshem ca 670 tkr.

Övriga poster förskola statsbidrag ej inkommit 575 tkr samt högre kostnader för kost ca 700 tkr

Gymnasie- och vuxenutbildning har inte fått alla fakturor ännu.

Månadsrapport Mars 2024

Investeringsprojekt (tkr)	Budget 2024	Utfall mars 2024	Återstår helår 2024
Totalt	4 228	29	4 199
41021 – Kärnekulla förskola Överföring från 2023	26	0	26
41024 - Upprustning inne och ute - årlig budget	500	1	498
41030 - Ny skola Kärnekulla överföring från 2023	1 194	28	1 166
41034 - Inventarier sarskola Överföring från 2023	428	0	428
41040 – Elevskåp Hagabodaskolan	200	0	200
41041 - Cykelställ Hagenskolan	150	0	150
41042 – Avskärmning duschar Alléskolan	150	0	150
41043 – Digitala behov såsom projektörer	200	0	200
41044 – Bord och stolar främst till förskolor	80	0	80
41045 – Möblering Hagaboda matsal	1 200	0	1 200
41046 – Informationsskyltar samt insynsskydd inredörrar HB	100	0	100

Organisation av förskolorna i Habo kommun

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att flytta Laggets förskoleverksamhet till moduler på fastigheten Bränninge 1:2. Flytten beräknas ske inför höstterminen 2025.

Beskrivning av ärendet

Kulturskolan har sedan 2017 sin verksamhet på två olika ställen. Merparten av verksamheten bedrivs i lokaler vid Gästgivaregatan 14 vilka kommunen hyr av en privat fastighetsägare. Dansundervisningen sker däremot i moduler vid Hagabodaskolan. Varken lokalerna vid Gästgivaregatan eller modulerna är utformade för kulturskolans verksamhet. De är därmed att betrakta som temporära lösningar i väntan på ändamålsenliga lokaler för hela kulturskolans verksamhet.

Fritidsgården i Habo är sedan många år placerad i "Gunnarsbohuset" på Tidaholmsvägen 5. Ett centrumutvecklingsprogram är framtaget i kommunen där det bland annat finns planer för nybyggnation för området där fritidsgården har sina lokaler. Detta leder till att fritidsgården kommer att behöva flytta sin verksamhet till andra lokaler.

Haga Södra (före detta Smyrnakyrkan) köptes av Habo kommun 2022. Dessa lokaler kommer under 2025 att byggas om så att de är anpassade för såväl kulturskolans som fritidsgårdens verksamheter. Nedervåningen nyttjas dock fortfarande av Hagakyrkans förskoleverksamhet *Förskolan Solstrålen*. Habo kommun kommer behöva även nedervåningen för kulturskolans och fritidsgårdens verksamheter. Enligt köpeavtalet skall Habo kommun vara behjälplig med att hitta andra lokaler för Förskolan Solstrålens verksamhet. Hagakyrkan har uttryckt önskemål om att få hyra alternativt köpa förskolan Laggets nuvarande lokaler på Laggargatan 8 av Habo Bostäder AB. Anledningen är att kyrkan då skulle kunna ha båda sina förskolor i samma lokaler på Laggargatan 8. Laggets förskoleverksamheten är möjlig att behålla genom att flytta den till fastigheten Bränninge 1:2 som kommunen nyligen

köpt för förskoleverksamhet. Verksamheten kan bedrivas i oanvända moduler som kommunen redan äger. En lekgård kommer att kunna anläggas i anslutning till modulerna. Då behovet av förskoleplatser i området troligtvis är större om några år, är det möjligt för kommunen att bygga en förskola på Bränninge 1:2 där en lekgård då redan finns på plats.

Riskbedömning samt barnkonsekvensanalys

En riskbedömning har genomförts inför föreslaget byte av lokaler för Laggets förskola. Riskbedömningen har fokus på såväl barn som personal. Identifierade risker kopplat till barnen som nu går på Laggets förskola är att byte av lokaler kan orsaka otrygghet, att vårdnadshavare till barnen inte uppskattar lokalbytet samt att de som kommer välja att byta förskola får nya pedagoger som de inte känner sedan tidigare, vilket kan skapa oro till en början.

För att minska dessa risker är det enligt genomförd riskbedömning viktigt med god information till vårdnadshavare, att alla berörda vårdnadshavare erbjuds möjlighet att välja en annan förskola för sitt/sina barn, att de barn som kommer byta förskola får en bra övergång samt att de platser som enligt förslaget kommer att finnas på Bränninge 1:2 i första hand är reserverade för de barn som idag är inskrivna på Laggets förskola.

Identifierade risker kopplat till personalen på Laggets förskola är att lokalbytet kan skapa oro samt att personal väljer att söka sig till annan kommun.

Personalen kommer erbjudas tjänst på Bränninge 1:2 eller annan förskola i kommunen där personalbehov finns. De som önskar annan förskola kommer att i möjligaste mån få möjlighet att påverka var de fortsatt kommer arbeta. För att minimera oro bland personalen är det enligt genomförd riskbedömning viktigt att personalen löpande hålls informerad.

Barnkonsekvensanalysen har inkluderat barnen vid Laggets förskola, barnen som deltar i kulturskolans verksamhet samt de barn som besöker fritidsgården. Analysen har utgått från alla identifierade faktorer i den kartläggning och den beskrivning som gjorts i samband med framtagandet av detta förslag. Utifrån analysen har sedan en helhetsbedömning gjorts utifrån barnet/barnens bästa.

Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är att en flytt av Laggets förskola är den bästa åtgärden för en helhetslösning där kulturskolan, fritidsgården samt barn i kommunal respektive fristående förskoleverksamhet ingår.

Befolkningsprognosen visar att antalet lediga förskoleplatser kommer att ligga på en hög nivå de närmsta åren vilket gör att de vårdnadshavare som inte

önskar att dess barn ska flytta med till modulerna har förhållandevis god
möjlighet att välja en annan förskola som de önskar.

Laggets förskolas föreslagna nya lokaler är temporära och beräknas ersättas av
en nybyggd förskola inom en femårsperiod.

Tidsplan

Den 18 april bjuds vårdnadshavare med barn på Laggets förskola in till
informationsmöte kl. 18.30 i kammarsalen.

Barn som nu är inskrivna på Laggets förskola beräknas erbjudas plats i nya
lokaler på Bränninge 1:2 med start tidigast i augusti 2025.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Per Sandberg
Bitr. skolchef

Beslutet skickas till
Rektorer kommunala förskolor
Tekniska förvaltningen
Habo Bostäder AB

HABO KOMMUN

Barn- och utbildningsförvaltningen

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats i Habo kommun År 2023

Datum 2024-02-28

Per Sandberg
Elevhälsochef
Diarienummer

Linnéa Dalteg
Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska

Inledning

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen ”Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024”

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	5
Engagerad ledning och tydlig styrning	5
Övergripande mål och strategier	5
Organisation och ansvar.....	7
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	9
Informationssäkerhet.....	10
En god säkerhetskultur.....	10
Adekvat kunskap och kompetens	11
Patienten som medskapare	11
Tillförlitliga och säkra system och processer	14
Säker vård här och nu.....	14
Riskhantering.....	14
Stärka analys, lärande och utveckling	15
Avvikelse	15
Klagomål och synpunkter	15
Öka riskmedvetenhet och beredskap	15

SAMMANFATTNING

Året som varit har inneburit en hel del nytt arbete för den medicinska delen i Habo kommun. Året 2023 inleddes med en övergång från tidigare journalsystem (PMO) till vårt nya journalsystem (Prorenata). Det har varit ett omfattande arbete gällande denna övergång och en del allvarliga avvikelser har framkommit som en direkt orsak av övergången mellan dessa system. Även förskolan i Habo kommun införde Prorenata som dokumentationssystem. Vi har under hösten utsett ett antal nya systemadministratörer och försökt få en från varje profession inom elevhälsan till vår grupp samt även en specialpedagog från förskolan. En träff i systemadministratörgruppen genomfördes i november och planeringen är att dessa träffar ska ske kontinuerligt under hela året. En ny medicinskt ledningsansvarig skolsköterska har utsetts då föregående avslutade sin tjänst som skolsköterska. Personalomsättningen bland skolsköterskor är fortsatt låg, en skolsköterska har slutat och ny rekryterats.

Ett omfattande arbete påbörjades under hösten 2023 gällande upprättande av bland annat ledningssystem, avvikelshantering och journalgranskning, detta för att identifiera risker som finns i vår verksamhet och som kan påverka patientsäkerheten. Detta arbete fortsätter kommande år som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

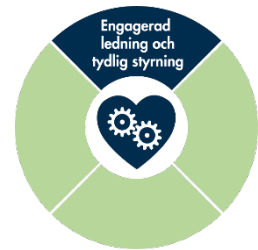
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador.

För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Beskriv övergripande mål och strategier för patientsäkerhetsarbetet i syfte att säkra verksamhetens kvalitet.

Mål 1 Upprättande av nytt ledningssystem för EMI påbörjades under hösten 2023

Strategi: Under hösten upprättades ett nytt ledningssystem för EMI i Habo kommun och detta ersatte det tidigare verksamhetsprogrammet. Målet med detta var att lägga grunden för det systematiska kvalitetsarbetet för EMI. I ledningssystemet har ett antal processer med tillhörande rutiner identifierats, dessa kommer vi fortsatt att arbeta med för att utveckla och skapar patientsäkra och uppföljningsbara mål och rutiner för EMI.

Mål 2 Revidering av metodboken för EMI påbörjades under hösten 2023

Strategi: Under hösten 2023 påbörjades en revidering och uppbyggnad av den metodbok som ligger till grund för de processer och rutiner som finns identifierade i ledningssystemet. Arbetet är inte klart och kommer att fortgå i professionsgruppen för EMI vid deras träffar som sker en gång/månad och som leds av medicinskt ledningsansvarig skolsköterska. En förbättringsåtgärd som identifierats skulle kunna vara att EMI i Habo kommun ansluter sig till Uppsala kommuns webbhandbok för EMI, detta medför en viss kostnad men skulle vara ett mycket bra komplement till det ledningssystem som är skapat, det skulle bidra till en hög patientsäkerhet och säker vård för våra elever.

Mål 3 Fortsatt arbete med avvikelshantering

Strategi: Genom att fortsätta arbetet med avvikelshantering så kan vi identifiera tillfällen och situationer som gör att händelser sker i EMI:s verksamhet i form av avvikelser. Kontinuerliga genomgångar i professionsgruppen utifrån inkomna och upptäckta avvikelser leder till ett kollegialt lärande samt genomgång och åtgärdande av processer och rutiner. Kontinuerlig kontakt med elevhälsochef gällande de avvikelser som upptäckts.

Mål 4 Systematisera journalgranskningen

Strategi: Fortsätta att arbeta med journalgranskning utifrån den mall som ska skapas för att säkerställa att EMI uppfyller en hög patientsäkerhet. Att tillse att vi alltid har tid avsatt för att

dokumentera klart den elev vi träffat och lägga dem på bevakning om det ska göras. Tydliggöra för verksamheterna vikten av att vi dokumenterar i nära anslutning till besöket

Mål 5 Fortsätta med digitala samtycken från vårdnadshavare gällande vaccinationer samt utöka detta till digitala samtycken gällande journalrekvisitioner och hälsouppgifter. Detta arbetssätt ökar patientsäkerheten eftersom samtycken signeras med Bank-ID och förs in direkt i elevens EMI-journal. Strategi: Använda funktionen för digitala samtycken i Prorenata och under 2024 ansluta oss till funktionen portalen som finns som tillägg i Prorenata.

Mål 6 Utökning av skolläkartid. Skolsköterskorna i Habo kommun har ett stort ansvar kring den medicinska delen utifrån att skolläkartiden är på cirka 20 timmar/termin. Det finns ingen möjlighet till att ställa frågor eller få stöd av skolläkaren utanför skolläkarmottagningarna, inte heller kan skolläkaren användas i EHT-arbetet på någon av skolorna. Detta är en brist att inte som skolsköterska kunna vända sig till en läkare med högre medicinsk expertis och få hjälp i frågor kring exempelvis vaccinationer, tillväxt med mera. Tid för frågor eller kompetensutveckling som skolläkaren skulle kunna ge finns inte. Ett alldeles för stort ansvar åläggs skolsköterskorna i svåra och komplexa frågor. Ibland tas kontakt med läkare på barnkliniken gällande exempelvis vaccinationsfrågor, detta är inget som kan ske kontinuerligt. Det finns även ett behov att få ta del av skolläkarens kompetens i EHT-arbetet, detta finns inte alls i dagsläget. Varje enskilt skolläkarbesök är tidsbegränsat vilket leder till nedsatt kvalitet av besöket.

Strategi: Fortsatta dialoger kring behovet av utökad skolläkartid.

Mål 7 Medicinteknisk utrustning

Strategi: En elektronisk blodtrycksmätare har köpts in till Alléskolan och om skolsköterska upplever att den fungerar bra kommer vi att köpa in elektroniska blodtrycksmätare till samtliga skolor. Detta som ett komplement till den manuella blodtrycksmätaren.

Mål 8 Godkända och arbetsmiljömässiga skolsköterskeexpeditioner/mottagningsrum. Elevhälsans medicinska del ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler inom skolan och med tillgång till adekvat utrustning. Lokalerna är av stor betydelse för att skolsköterska och skolläkare ska kunna utföra sina arbetsuppgifter utifrån de lagar och författningar som åvilar dem som hälso- och sjukvårdspersonal.

Det saknas skolsköterskeexpedition på Ängen.

Skolsköterskeexpeditionen i Fagerhult är inte godkänd utifrån sekretess, det är inte heller möjligt att ta emot elev i rullstol i detta rum utifrån storleken, kanske är möjligt om möbler flyttas ut, det är även svårt att genomföra synkontroller eftersom rummet är trångt, det saknas även insynsskydd till fönstren. Det saknas även tillgång till vilrum. Delas med kurator, övriga personal på skolan har tillgång till detta rum.

Skolsköterskeexpeditionen på Hagaskolan är inte godkänd utifrån sekretess, det saknas även tillgång till vatten.

Skolsköterskeexpedition rum nr 1 (Lisas rum) på Hagabodaskolan saknar tillgång till vatten och tillgång till vilrum.

Skolsköterskeexpedition rum nr 2 (Peters rum) på Hagabodaskolan saknar tillgång till vatten och tillgång till vilrum samt toalett, det saknas även insynsskydd till fönstren. Detta rum är också litet och inte möjligt att ta emot elev i rullstol utan att möbler flyttas ut.

Skolsköterskeexpedition på Bränningskolan är inte godkänd utifrån sekretess och saknar tillgång till vilrum.

Skolsköterskeexpedition på Kärnekullaskolan saknar insynsskydd till fönstren.

Skolsköterskeexpedition på Alléskolan, är inte godkänd utifrån sekretess, inte heller är vilrummet godkänt utifrån sekretess.

Skolsköterskeexpedition på Kråkeryd, delas med kurator, övrig personal på skolan har tillgång till detta rum. En ombyggnation av mottagningsrummet planeras under våren 2024, detta kommer att leda till att skolsköterska och kurator inte längre kommer att dela rum.

Strategi: Att göra en översyn och inventering av samtliga skolsköterskeexpeditioner för att säkerställa att de uppfyller kraven gällande sekretess och god och säker vård. Det finns krav på utformning av skolsköterskeexpeditioner.

Mål 9 Fortbildning

För att kunna fullfölja sitt arbete utifrån den lagar och regler som styr elevhälsans medicinska insats så behöver skolsköterskorna regelbunden fortbildning.

Strategi: All personal inom skolorna i Habo kommun deltog på en heldagsföreläsning kring skolfrånvaro.

Alla skolsköterskor deltog på skolsköterskekongressen som anordnades i Maj under två heldagar i Norrköping.

MLA (Linnéa) har ställt frågan till MLA (Cecilia) och elevhälsochef (Kerstin) i Jönköping gällande möjlighet för skolsköterskor i Habo att få delta på deras skolsköterskekongresser som sker en gång/månad och som brukar ha ett mycket värdefullt innehåll i form av föreläsningar, nya rön med mera. Detta medför en kostnad.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Vårdgivare

Barn och utbildningsnämnden (BUN) är vårdgivare i Habo kommun. Bland vårdgivarens skyldigheter finns kravet på att ledningen av hälso- och sjukvården skall vara organiserad så att den tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet av vården samt främjar kostnadseffektivitet. Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har tillsyn över vårdgivaren och verksamheten.

Vårdgivaren ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet och ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten (SOSFS 2011:9)

Vårdgivaren ansvarar, enligt Hälso- och sjukvårdslagen för att verksamhetschef för de medicinska insatserna i elevhälsans utses samt

- har anmälningsplikt till Inspektionen för vård och omsorg om det finns skäligen anledning att befara att skolsköterska, skolläkare eller skolpsykolog kan utgöra en fara för patientsäkerheten enligt Patientsäkerhetslagen §7
- ansvarar för att det finns ändamålsenliga lokaler för de medicinska insatserna o skolan enligt HSL

Verksamhetschef enligt HSL

Verksamhetschefen representerar vårdgivaren. Uppdraget som verksamhetschef regleras enligt HSL 1982:763 i § 28-30, SOSFS 1997:8 samt SOSFS 2008:14. Det ska, enligt HSL, inom all hälso- och sjukvård finnas en verksamhetschef som svarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret.

Vårdgivaren utser verksamhetschef och den som är ansvarig för anmälan enligt Lex Maria.

Verksamhetschef och ansvarig för anmälan enligt Lex Maria registreras i Socialstyrelsens vårdgivarregister vid start av ny verksamhet.

Verksamhetschef enligt HSL (hälso- och sjukvårdslagen) är Per Sandberg, utsedd av vårdgivaren.

Verksamhetschef som inte har den medicinska kompetensen ska skriftligen enligt HSL § 30 överlåta det medicinska ansvaret till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska.

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska arbetar på uppdrag av verksamhetschefen och stödjer denne bland annat i arbetet med tillämpning av det systematiska kvalitetsarbetet. Sedan 2016 finns det i Habo kommun en medicinskt ledningsansvarig skolsköterska.

I Habo kommun ansvarar medicinskt ledningsansvarig skolsköterska för Lex Maria anmälningar.

Vårdgivaren bestämmer vilka befogenheter, rättigheter och skyldigheter och vilket ansvar verksamhetschefen har utöver det författningsreglerade ansvaret. I verksamhetschefens uppdrag ingår att fortlöpande styra, följa upp, utveckla och dokumentera kvaliteten i verksamheten. Senast 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse samt ansvara för att redovisa verksamhetens resultat för nämnden.

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA)

Verksamhetschef överlåter enskilda ledningsuppgifter till skolsköterska Linnéa Dalteg som innehar medicinsk kompetens – medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA).

- I uppdraget ingår att samordna Habo kommuns skolsköterskor och ordna möten med dagordning, ansvarar för att tillsammans med skolsköterskorna i Habo Kommun upprätta och följa rutiner enligt gällande författningar
- att patientdatalagen följs, att rutiner för journalföring och hantering av patientjournaler upprättas. (SOSFS 2008:14, Patientdatalagen 2008:355)
- att rutiner för hantering av läkemedel finns. (SOSFS 2000:1, 2009:14)
- uppdatera delegeringar gällande läkemedel årligen tillsammans med skolläkare
- uppdatera de generella ordinationerna tillsammans med skolläkare
- att betryggande rutiner för vaccinationer finns, att det nationella vaccinationsprogrammet följs. (SOSFS 2006:22)
- att tillse att det finns rutiner för remisshantering. (SOSFS 2004:11)
- Genomföra loggkontroll 1 gång/läsår
- Genomföra journalgranskning
- utreda händelser i verksamheten som har medfört eller hade kunnat medföra vårdskada
- vidta nödvändiga omedelbara och andra åtgärder i samband med avvikelser
- Anmälan enligt Lex Maria. (SOSFS 2005:28)

- analysera och sammanställa inkomna avvikelser, klagomål och synpunkter och utifrån vad som framkommer vidta de åtgärder som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet.
- att företräda huvudmannen vid externa kontakter inom det egna ansvarsområdet.
- att vara ett stöd till verksamhetschef vid nyanställning och utformning av lokaler för elevhälsans medicinska insats
- att introducera och efter behov handleda vikarier och nyanställda skolsköterskor
- att uppdatera skolsköterskor och skolläkare med löpande information som berör elevhälsans verksamhet, t. ex nyttillkomna författningar, rekommendationer m.m.
- att vara systemadministratör för Prorenata
- varje verksamhetsår skriva Patientsäkerhetsberättelse tillsammans med verksamhetschef
- omvärldsbevakning nationellt och internationellt kring EMI

Genomföra verksamhetsbesök hos varje skolsköterska 1 gång/år, dokumentera besöken och följ upp årligen.

Uppdatera och revidera ledningssystemet årligen.

Ansvarar för att den medicintekniska utrustningen kalibreras regelbundet och enligt gällande rekommendationer och ha en planering för detta.

Ingå i länets MLA-nätverk.

Elevhälsans medicinska insats omfattar skolsköterskor och skolläkare. Verksamhetschefen ansvarar för verksamheten.

Verksamhetschef och MLA ansvarar att granska och eventuella uppkomna vårdskador.

Elevhälsans medicinska insats – EMI

Under 2023 arbetade 5 skolsköterskor inom EMI, BUN i Habo Kommun. Skolläkare köps in via Habo Vårdcentral på cirka 20 timmar/termin, Bra liv.

All hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar för att arbetet ska utföras med hög patientsäkerhet. Varje skolsköterska och skolläkare ansvarar för att hålla sig väl förtrogen med den lagstiftning som gäller hälso – sjukvård för elevhälsan, samt de bestämmelser, föreskrifter och rutiner som gäller för verksamheten. I ansvaret ingår att identifiera och rapportera avvikelser och risker.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Intern samverkan

En mall har skapats i journalsystemet Prorenata; sammanfattning vid överföring av EMI-journal, i denna görs en sammanfattning av elevens hälso- och vaccinationsstatus. Denna fylls i då elev ska flytta men kan även användas vid studiebyte.

Samverkan sker med skolans övriga EHT som inte lyder under HSL

Samverkan med skolans EHT (efter medgivande från elev/vårdnadshavare) som består av rektor, specialpedagog, speciallärare, kurator samt på högstadiet även studie-och yrkesvägledare (SYV).

Samverkan mellan skolsköterskor finns i Prorenata där funktionerna internposten, bevakningslista och kalendertidboken används för att säkerställa att planerade åtgärder bli genomförda.

Extern samverkan

Samverkan med Barnhälsovården (BHV) vid informationsöverföring (efter medgivande från vårdnadshavare) inför skolstarten i F-klass

Samverkan med Habo Vårdcentral gällande skolläkarmottagningar, det finns alltid möjlighet att få extra skolläkarmottagningar om behov finns

Samverkan med Citymedic gällande årlig kalibrering av den medicintekniska utrustningen

Samverkan med läns-MLA nätverket 2 gånger/år

Samverkan med Habo kommuns skolsköterskor var tredje vecka

Samverkan i olika nätverk utifrån olika åldrar, i dessa nätverk deltar skolsköterska från högstadiet och skolsköterska från låg- och mellanstadiet tillsammans med kuratorer, polis, socialtjänsten.

Samverkan med habiliteringen gällande elever på anpassad grundskola, skolsköterska från anpassad grundskolan deltar på dessa nätverksträffar som sker 2 gånger/termin

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Loggkontroller har inte genomförts under 2023

Verksamhetsbesök har tidigare inte genomförts. Planeras att påbörjas under 2024.

Journalgranskning har påbörjats under hösten 2023. Det som bland annat granskas är att basprogrammets samtliga delar är genomförda, uppföljningar är gjorda, remisser med mera.

Kollegialt lärande ska införas kring främst ryggekontroller

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur.

Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, och bär själva ansvaret för hur hen fullgör sina arbetsuppgifter (6 kap § 1-2 PSL)

Enligt samma lag är hälso- och sjukvårdspersonal skyldig att bidra till att en hög patientsäkerhet upprätthålls och ska rapportera till vårdgivaren om det finns risk för vårdskador, samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra vårdskada.

Ledningssystemet som nu är framtaget för elevhälsans medicinska insats definierar ansvarsfördelning och rutiner för avvikelser, klagomål och synpunkter. Metodstödet som återfinns i Uppsalas Webbhandbok blir även ett bra och patientsäkert komplement till ledningssystemet.

Avvikelser

Organisationen arbetar ständigt för att skapa en kultur och miljö som främjar säkerhet. Vid alla händelser som avviker från den tänkta eller planerade insatsen skriver ansvarig skolsköterska en avvikelse. Det är vanligt att man samråder med MLA och verksamhetschef.

Avvikelse och händelser leder till att vi arbetar ännu mer med att förbättra vårt arbete och se över våra rutiner och processer för att minimera riskerna kring patientsäkerheten. Vid allvarliga avvikelser där vårdgivarens egen utredning visar på allvarliga brister som lett eller hade kunnat leda till allvarlig vårdskada görs en anmälan enligt Lex Maria, till inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Under 2023 har avvikelser identifierats i samband med övergången mellan journalsystemet PMO och Prorenata, bevakningslistor följde inte med i övergången vilket gjort att uppföljningar kring mående, rygg, tillväxt inte gjorts i den tid som var beslutat. Detta upptäcktes och åtgärdades, inga allvarliga avvikelser kunde identifieras i detta.

9 avvikelser har inkommit under hösten 2023 och de har bland annat handlat om brister i dokumentation, avsaknad av inhämtat samtycker för vaccination saknades, remiss till specialistmottagning skickades inte i anslutning till skolläkarmottagningen.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

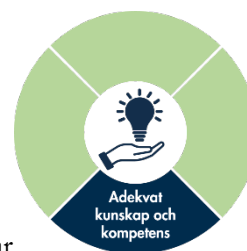
Personal inom elevhälsans medicinska insats i Habo kommun är legitimerade och har en adekvat utbildning för uppdraget.

Legitimerade sjuksköterskor med specialistutbildning inom barn och ungdom 60 HP, distriktssköterska 75 HP eller skolsköterska 60 HP.

Skolläkare med specialistutbildning inom allmänmedicin.

Legitimerad psykolog.

Fortbildning sker under hela året. Varje månad träffas skolsköterskorna på skolsköterskemöten, dagordning finns i Teams för skolsköterskorna och varje skolsköterska kan lägga in egna punkter som de sedan får vara föredragande av. MLA håller i skolsköterskemötena och återkopplar från läns-träffar, centrala elevhälsan samt kring övriga nya rön som MLA har fått till sig. Skolsköterskor som varit på någon föreläsning berättar om det för kollegorna. Genomgång av avvikelser sker vid dessa träffar. Mycket planering och arbete kring de processer och rutiner som finns identifierade i ledningssystemet sker vid varje skolsköterskemöte. Stort vikt läggs vid att öka patientsäkerheten och få igång ett systematiskt kvalitetsarbete kring EMI.

Patienten som medskapare

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

EMI:s verksamhet som bedrivs i skolan är frivillig och bygger på att elev och vårdnadshavare samtycker till de insatser som erbjuds. Samtycke till vård, behandling eller undersökning är i de flesta fall muntlig men inom EMI använder vi även skriftliga samtycken och digitala samtycken. De skriftliga samtyckena skannas in i elevens EMI journal, muntliga samtycken dokumenteras av skolsköterska i elevens EMI journal, digitala samtycken förs direkt in i elevens EMI journal.

Alla insatser som genomförs återkopplas och följs upp med vårdnadshavare och elev.

I samband med journalrequisition är det skriftligt samtycke som inhämtas. Vi vaccination är det från 2023 digitalt samtycke som inhämtas via mobilt BankID.

Spjpling mellan Prorenata och 1177 möjliggör för vårdnadshavare och elev att se elevens tillväxtkurva via vårdnadshavares journal via nätet.

Skolsköterskorna i Habo kommun, inom EMI, har som utgångspunkt att samarbeta med elev och vårdnadshavare för bästa möjliga resultat av vård och behandling. Elev bör alltid informeras i det som rör hen och informationen ska vara anpassad efter ålder och mognad. Ibland kan en mognadsbedömning göras. Vårdnadshavare kontaktas när skolsköterskan bedömer det som lämpligt. Elev ska ha ett medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till självbestämmande.

Tolk ska användas när sådant behov finns.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet.

Ett fortlöpande och omfattande förbättringsarbete, som bygger på lärande och utveckling pågår inom EMI i Habo kommun. Vi har identifierat ett antal processer som går att finna i ledningssystemet för EMI i Habo kommun.

Samtliga identifierade processer kommer under kommande år att genomlysas

så att patientsäkra rutiner tas fram och säkerhetsställs inom hela EMI. Som en direkt följd av att detta arbete påbörjas så kommer flera åtgärder att tas fram utifrån att nuvarande rutiner saknas eller är bristfälliga i sin kapacitet att

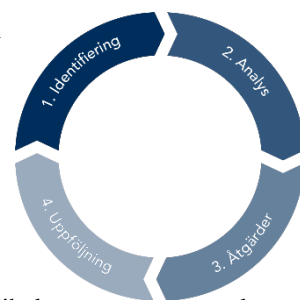
erbjuda eleverna i Habo kommun en god och säker vård. Uppföljningar av avvikelser

har skett tidigare år men de har inte lett till att processer påbörjats eller rutiner ändrats. Vi planerar nu att

årligen och mer systematiskt göra uppföljningar av ledningssystemet och dess processer genom exempelvis avvikelser, enkäter till elever efter genomfört hälsosamtal, enkäter till elever efter genomförd vaccination med mera, detta så att vi ständigt arbetar för att säkerhetsställa patientsäkerheten inom EMI i Habo kommun.

Varje år kalibreras EMI:s medicintekniska utrustning, såsom audiometer, blodtrycksmätare. Under 2024 har nya blodtrycksmätare (batteridrivna) köpts in.

Digitala hälsoenkäter används vilket gör att vi kan sammanställa resultat och ta ut rapporter på olika identifierade hälsoproblem som eleverna upplever såsom sömn, kost, mående med mera.

Genomgång av läkemedel och vaccin, görs vi varje terminsstart på varje skola för att ta bort utgångna läkemedel och kassera dessa.

Avvikelse går igenom på skolsköterskemöten

Riskavfall hanteras på ett säkert och miljöriktigt sätt och skickas regelbundet för destruktions

Professionshandledning sker 2 gånger/år, en gång på höstterminen och en gång på vårterminen.

Handledning med övrig profession inom EHT (kurator) sker 2 gånger/år, en gång på höstterminen och en gång på vårterminen.

Givna vaccinationer överförs elektroniskt till MittVaccin via Prorenata

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §
Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

Under 2023 har avvikelser identifierats i samband med övergången mellan journalsystemet PMO och Prorenata, bevakningslistor följde inte med i övergången vilket gjort att uppföljningar kring mående, rygg, tillväxt inte gjorts i den tid som var beslutat. Detta upptäcktes och åtgärdades, inga allvarliga avvikelser kunde identifieras i detta.

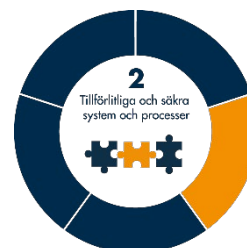
9 avvikelser har inkommit under hösten 2023 och de har bland annat handlat om brister i dokumentation, avsaknad av inhämtat samtycke för vaccination saknades, remiss till specialistmottagning skickades inte i anslutning till skolläkarmottagningen.

Ett omfattande arbete har påbörjats gällande upprättande av ledningssystem med tillhörande identifierade processer och utformning av rutiner och en översyn av nuvarande rutiner. Vi planerar även att ansluta oss till Uppsalas Webbhandbok som då kommer att bli ett viktigt komplement till våra rutiner och processer.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas. Genom att minska oönskade variationer stärks patientsäkerheten.

Under hösten 2023 upprättades ett nytt ledningssystem för EMI i Habo kommun, detta ersatte det tidigare verksamhetsprogram som fanns. Syftet med att upprätta ett nytt och mer tydligt ledningssystem är att säkerställa att patientsäkerheten värnas och hela tiden är under förbättring, detta görs genom att vi arbetar med våra processer och rutiner och ändrar dem utifrån avvikelser och andra störningar som påverkar patientsäkerheten.

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar i närtid.

Arbetet med processer och rutiner är prioriterat i hela EMI:s verksamhet och är under utveckling. Vi har identifierat höga risker för patientsäkerheten utifrån avsaknad av fastställda rutiner och processer, dessa arbetar vi med och detta arbete kommer fortgå i samma utsträckning.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Vårdgivare ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivare uppskatta

sannolikheten för att händelsen inträffar, och bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen.

Skolsköterskorna inom EMI i Habo kommun rapporterar avvikelser till MLA som i samråd med verksamhetschef beslutar kring vilka åtgärder och utredningar som ska påbörjas. Syftet med avvikelser är att vi ska arbeta med att ständigt förbättra patientsäkerheten och detta görs bäst genom att identifiera avvikelser och brister för att på så sätt undanröja dem så att de inte sker igen.

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

All personal inom EMI ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra risker, tillbud eller vårdskador av olika grad för eleverna. En avvikelseblankett fylls i och skickas till MLA. Resultat och åtgärder återförs till verksamheten för att förebygga att det liknande sker igen.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Habo kommun har en rutin gällande klagomål och synpunkter.

Inga klagomål eller synpunkter har inkommit under 2023.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Alla delar av vården behöver planera för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, även under oväntade förhållanden. I patientsäkerhetssammanhang beskrivs detta som resiliens.

För att kunna erbjuda elever och vårdnadshavare en trygg och säker elevhälsa så behöver vi arbeta med de mål och strategier som är tydligt framtagna i denna patientsäkerhetsberättelse

Remiss av förslag till lokalförsörjningsplan från KSAU

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden lämnar följande synpunkter:

- Barn- och elevprognosen behöver uppdateras i kapitel 7.1.
- Den anpassade grundskolans lokalbehov behöver läggas till i kapitel 7.1.

Beskrivning av ärendet

Det övergripande syftet med Lokalförsörjningsplanen är att den ska utgöra ett verktyg för framtida planering av kommunens lokalbehov samt vara ett hjälpmedel vid bedömning av kommande investeringsbehov. Politiskt beslut om kommande investeringar krävs i kommunstyrelsen och slutligen kommunfullmäktige. Förvaltningarnas identifierade lokalbehov ska fastställas i respektive nämnd. Målet är att lokalförsörjningsplanen ska bidra till att skapa förutsättningar för ändamålsenliga, hållbara samt kostnadseffektiva lokaler.

Lokalförsörjningsplanen skall användas av nämnderna i det årliga budgetarbetet så att verksamheterna i god tid och med långsiktighet kan planera för sina lokalbehov. Detta lokalbehov skall återkopplas till tekniska förvaltningen som i nuläget har uppdraget att sammanställa, planera och presentera eventuella anpassnings- eller nyinvesteringsbehov. Investeringsbehoven blir sedan underlag till kommunens budgetprocess.

Sedan förslaget till lokalförsörjningsplan för nämndens verksamheter åren 2024–2030 togs den 14 november behöver planen revideras. Dels kommer alla tabeller som bygger på barn- och elevprognos att uppdateras, dels kommer den anpassade grundskolans kommande lokalbehov att läggas till.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Per Sandberg
Bitr. skolchef

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 33 Beslut om remiss av lokalförsörjningsplan

Diarienummer KS24/175

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att remittera förslag till lokalförsörjningsplan till barn- och utbildningsnämnden, fritids- och kulturnämnden och socialnämnden för yttrande senast 2024-05-17.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen antog 2023-03-15 (§43) lokalförsörjningsplan 2023-2030 och beslutade att planen ska uppdateras årligen och ligga till grund för kommunens prioriteringar avseende lokalförsörjning.

Barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har uppdaterat sina lokalbehov för kommande period utifrån befolkningsprognos, och behoven har nu inarbetats i lokalförsörjningsplanen.

I lokalförsörjningsplanens tidplan framgår att förslag till lokalförsörjningsplan ska skickas på remiss till nämnderna senast under mars för behandling under april/maj. Efter eventuella revideringar kommer sedan lokalförsörjningsplanen beslutas i kommunstyrelsens arbetsutskott i juni och att den ska vara ett underlag för budgetarbetet.

Beslutet skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

Fritids- och kulturnämnden

Socialnämnden

LOKALFÖRSÖRJNINGSP HABO KOMMUN 2025-2030

- samt förslag på organisation, processer och övriga relaterade inriktningsbeslut

HABO KOMMUN

Innehåll

1	Förord	4
2	Förutsättningar	4
3	Syfte med Lokalförsörjningsplanen	5
4	Strategier för kommunal service	6
5	Kommunens utveckling	7
	5.1 Demografisk utveckling.....	7
	5.2 Framtida exploateringar.....	9
6	Lokalsammanställning	12
	Befintligt bestånd av verksamhetslokaler	12
	Fastighetskategorier.....	13
	Ägarförhållande.....	13
7	Lokalbehovsplaner.....	14
	7.1 Barn- och utbildningsnämnden.....	14
	7.1.1 Förskola.....	14
	7.1.2 Grundskola	18
	7.1.3 Gymnasium.....	21
	7.2 Socialnämnden.....	22
	7.2.1 Lokaler för förvaltningens administration	22
	Problembeskrivning.....	22
	7.2.2 Lokaler för funktionshinderomsorgen	22
	Problembeskrivning.....	22
	7.2.2.2 Servicebostad – bostad med särskild service enligt LSS	23
	Problembeskrivning.....	23
	Verksamhetsanalys	24
	Lokalbehovsanalys	24
	7.2.2.3 Gruppbostad – bostad med särskild service enligt LSS.....	25
	Problembeskrivning.....	25
	Konsekvens/ riskanalys.....	25
	7.2.3 Lokaler för äldreomsorgen.....	25
	7.2.3.1 Särskilt boende för äldre.....	25
	Problembeskrivning.....	25
	Omvärldsanalys och verksamhetsanalys	27
	Lokalbehovsanalys	28

Konsekvens/ riskanalys.....	28
7.2.3.2 Dagverksamhet för äldre	28
Problembeskrivning.....	28
Verksamhetsanalys	29
Konsekvens/ riskanalys.....	29
8 Politisk organisation.....	30
Kommunstyrelsens arbetsutskott:	30
Tekniska förvaltningen:.....	30
9 Lokalförsörjningsprocessen.....	31
Organisation och roller	32
Beredningsgrupp för lokalfrågor	33
Arbetsgrupp för lokalförsörjning	33
Projektgrupp fastighet.....	33
Förvaltningarna - Lokalsamordnare.....	34
10 Principer för kommunens lokalförsörjning.....	35
Tidplan för framtagande av lokalförsörjningsplan.....	36
Principer av fördelning mellan investering och driftskostnader	37
Förändrat lokalbehov under året	39
Bilaga 1	Objektsförteckning
Bilaga 2	Checklista för lokalbehov
Bilaga 3	Gränsdragningslista

1 Förord

Denna lokalförsörjningsplan är den första som Habo kommun tagit fram och den utgör både ett strategiskt styrdokument (kap 1–9 i detta dokument) samt ger handledning för fortsatt arbete med kommunens lokalförsörjning.

I lokalförsörjningsplanen har barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens lokalbehov prioriterats eftersom de påverkas allra mest av befolkningsförändringar och den demografiska utvecklingen

I lokalförsörjningsplanen sammanfattas kunskapen om när, var och i vilken omfattning det finns behov av kommunal service kopplat till lokalbehov. Uppföljning av lokalförsörjningsplanen påvisar vilka ekonomiska effekter som kommunen har att hantera under lokalförsörjningsplanens period.

Habo kommun disponerar ca 98 000 kvm ägda och externt inhyrda lokaler. Kommunen förvaltar ca 70 fastighetsobjekt och ca 200 externa- och interna hyresavtal. Målet är att lokalerna ska stödja kommunens verksamheter och bidra till att de når sina mål i en ändamålsenlig, attraktiv, sund och säker verksamhetsmiljö till så låga kostnader som möjligt. Detta kräver samordning och planering mellan Bygglovsenheten, Plan- och exploateringsenheten, Gatu/parkenheten, VA-enheten, Fastighetsenheten samt kommunens övriga förvaltningar för att långsiktigt bygga Habo kommuns lokalförsörjning på bästa och mest effektiva sätt.

2 Förutsättningar

Kommuners arbete med lokalförsörjningsprocesser kopplas alltid till befolkningsprognoser.

Verksamheternas bedömning av funktionaliteten i de befintliga fastigheterna påverkar kapaciteten inom kommunens förskolor, skolor, lokaler och särskilda boenden, administrativa lokaler med mera. Ansvariga för skola och omsorg har behov av funktionella, hållbara och kostnadseffektiva verksamhetslokaler. Därför behöver kommunen arbeta utifrån ett helhetsperspektiv med god framförhållning. Förändringar i demografin och utveckling av kommunens övergripande planering kan leda till förändrade behov av verksamhetslokaler.

Lokalförsörjningsplanen är resultatet av ett utredningsarbete som pågått under 2022 med syftet att utreda och optimera lokalanvändningen samt planera för hur framtida lokalbehov ska tillgodoses utifrån befolkningsutveckling och finansiella förutsättningar.

Lokalförsörjningsplanen bör årligen vidareutvecklas och förbättras. Strategisk lokalförsörjning handlar om långsiktiga strategier för att tillgodose behovet av kommunal service avseende omfattning, geografiskt läge och tidsaspekt kopplat till behov av lokaler. Flera saker påverkar behovet av kommunal service och i förlängningen den långsiktiga lokalförsörjningen, inte minst befolkningsutvecklingen.

Habo kommun har vuxit kraftigt de senaste åren och inget tyder i dagsläget på att tillväxten kommer att avta. Tillväxten ligger över snittet för både landets och länets kommuner. Kommunens invånare har ett behov av kommunal service i olika omfattning och behovet att ta del av den kommunala servicens utbud kan variera över tid bland annat beroende på den enskilda invånarens fas i livet. Kommunal service har ett omfattande och brett spektrum av verksamheter.

Habo kommuns organisation består av ett flertal nämnder och bolagsstyrelser. De bedriver verksamhet inom exempelvis utbildning, omsorg, vård, bibliotek, idrott, boenden och olika stödfunktioner i form av administration och underhåll. I en växande kommun ökar behovet av verksamhetslokaler för den kommunala verksamheten och det finns därför ett behov av att kommunen arbetar fram en tydlig, transparent, aktuell och relevant plan för lokalförsörjningen av kommunens verksamheter.

3 Syfte med Lokalförsörjningsplanen

Det övergripande syftet med Lokalförsörjningsplanen är att den ska utgöra ett verktyg för framtida planering av kommunens lokalbehov samt vara ett hjälpmedel vid bedömning av kommande investeringsbehov. Politiskt beslut om kommande investeringar krävs i kommunstyrelsen och slutligen kommunfullmäktige. Förvaltningarnas identifierade lokalbehov ska fastställas i respektive nämnd. Målet är att lokalförsörjningsplanen ska bidra till att skapa förutsättningar för ändamålsenliga, hållbara samt kostnadseffektiva lokaler.

Lokalförsörjningsplanen skall användas av nämnderna i det årliga budgetarbetet så att verksamheterna i god tid och med långsiktighet kan planera för sina lokalbehov. Detta lokalbehov skall återkopplas till Tekniska förvaltningen som i nuläget har uppdraget att sammanställa, planera och presentera eventuella anpassnings- eller nyinvesteringsbehov. Investeringsbehoven blir underlag till kommunens budgetprocess.

Sammantaget möjliggör arbetet med lokalförsörjningsplanen:

- Att redovisa kommunens samlade lokalbestånd och dess användningsområden.
- Att skapa ett verktyg för att möjliggöra planering av det framtida lokalbehovet.
- Att bidra till att skapa förutsättningar för ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler för den kommunala verksamheten.
- Att kommunen ska få en helhetssyn och överblick över lokaler och lokalförsörjning
- Att förvaltningarna ska ha en gemensam planering och samordning i lokalförsörjningsfrågor
- Att ekonomin i kommunens egenägda fastigheter och inhyrda lokaler ska kartläggas
- Att verksamheterna ska ha sunda, yteffektiva och ändamålsenliga lokaler
- Att lokalerna anpassas till verksamheternas behov allt eftersom dessa förändras
- Att övriga kommunala mål avseende exempelvis miljö, energi och andra ramverk och standarder upprätthålls och genomförs

Vidare ska planen utgöra ett underlag för att kunna tillhandahålla lokalförsörjning för kommunens service i balans och över tid. Kommunen ska äga och hyra väl anpassade lokaler till ekonomiskt försvarbara kostnader. Planen ska fungera som underlag för nämndernas arbete med budget och ekonomisk plan och fungera som underlag inför framtida politiska inriktningsbeslut och prioriteringar. Planen har även en viktig funktion som underlag till kommunens framtida markstrategi.

Utgångspunkt kommande år för lokalförsörjningsplanen är ett investeringsscenario (prognos) som utgår från nämndernas lokalbehovsplaner.

Syftet med prognosarbetet är:

- Dialog på tjänstemannanivå kring de långsiktiga investeringsbehoven
- Underlag till beräkningsunderlag för finansiell analys kopplade till
  - o driftkonsekvenser
  - o upplåningsbehov
- Planera för att tillföra kommunens verksamheter ändamålsenliga lokaler

Resultatet från lokalprognosen är inget underlag för beslut men slutresultatet syftar till att i god tid fånga in kommande lokalbehov och säkerställer att det kommer med i den löpande lokalplaneringsprocessen.

4 Strategier för kommunal service

Strategisk lokalförsörjning handlar om långsiktiga strategier för att tillgodose behovet av kommunal service avseende omfattning, geografiskt läge och tidsaspekt kopplat till behov av lokaler. Flera saker påverkar behovet av kommunal service och i förlängningen den långsiktiga lokalförsörjningen.

Kommunens översiktsplan, beskriver kommunens mål med den långsiktiga samhällsutvecklingen. Översiktsplanen ger vägledning inför beslut om hur bland annat kommunens mark bör användas. Översiktsplanen ger en inriktning på var framtida kommunal service kan komma att behövas (geografiskt läge) med tanke på kommunens framtida samhällsutveckling.

En detaljplan talar i detalj om vad marken ska användas till inom ett avgränsat område. Den beskriver bebyggelsens utformning och placering samt en bedömning av det förväntade antalet bostäder och typ av bostäder. Det sistnämnda påverkar hur mycket kommunal service som behövs inom detaljplaneområdet (verksamheternas omfattning) med hänsyn taget till intilliggande befintliga eller kommande bostadsområden. Även detaljplanerna påverkar var den kommunala servicen behövs. I Habo kommun föregås en detaljplan alltid av en förstudie där det avgörs om det finns behov av kommunal service.

Befolkningsprognosen är ett viktigt verktyg för att följa befolkningsutvecklingen. Prognosen bör fastställas en gång per år för kommande 7-årsperiod och följas upp löpande under året.

En prognos ger en god riktning för vilka åldersgrupper som ökar respektive minskar och hur detta påverkar behovet av kommunal service. Prognosen ligger till grund för när den kommunala servicen behövs (tidsaspekten).

Sammantaget innebär detta att med goda kunskaper kring kommunens framtida samhällsutveckling, pågående och kommande detaljplanearbete samt analyser av befolkningsutveckling och befintlig kommunal service kan slutsatser dras om när, var och i vilken omfattning det finns behov av kommunal service kopplat till lokalbehov.

5 Kommunens utveckling

5.1 Demografisk utveckling

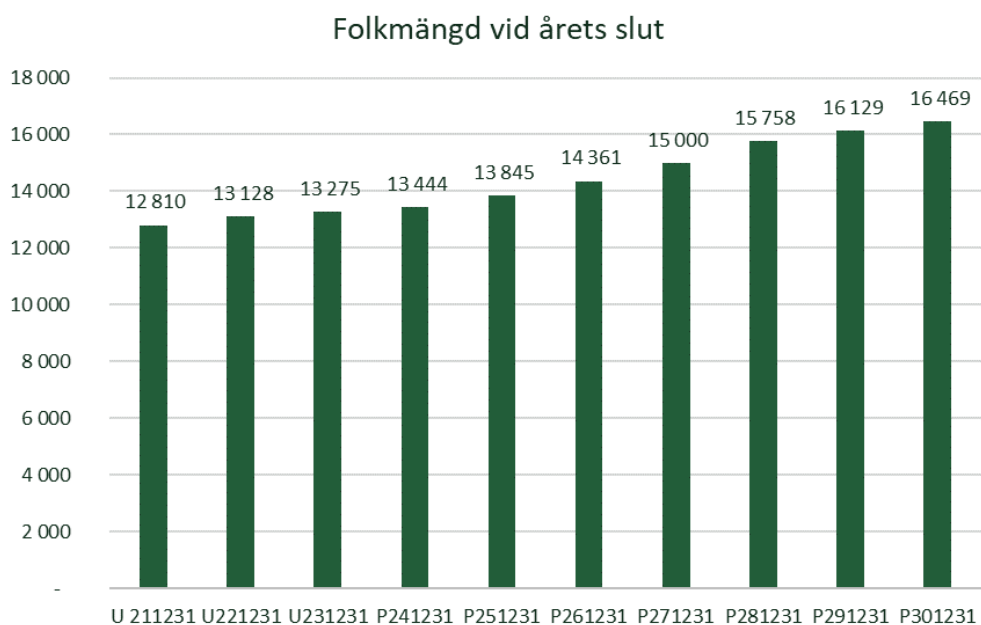
Behovet av verksamhetslokaler hänger tätt samman med befolkningsutvecklingen. För att kunna bedöma och planera för framtida lokalbehov tar Habo kommun årligen fram en befolkningsprognos. Till grund för prognosen ligger SCBs framskrivning av befolkningsutvecklingen och den av regionen framtagna prognos. Habo kommun gör därefter en egen bedömning utifrån kommunens kunskap om pågående och framtida utvecklingsplaner.

Habo kommun har en god befolkningstillväxt och enligt framtagna prognos förväntas tillväxten fortsätta de närmsta 8 åren till år 2030. Se figur 1 för befolkningsutvecklingen och tabell 1 för den procentuella årliga utvecklingen för olika åldersgrupper.

Tabell 1. Årlig procentuell utveckling av olika åldersgrupper

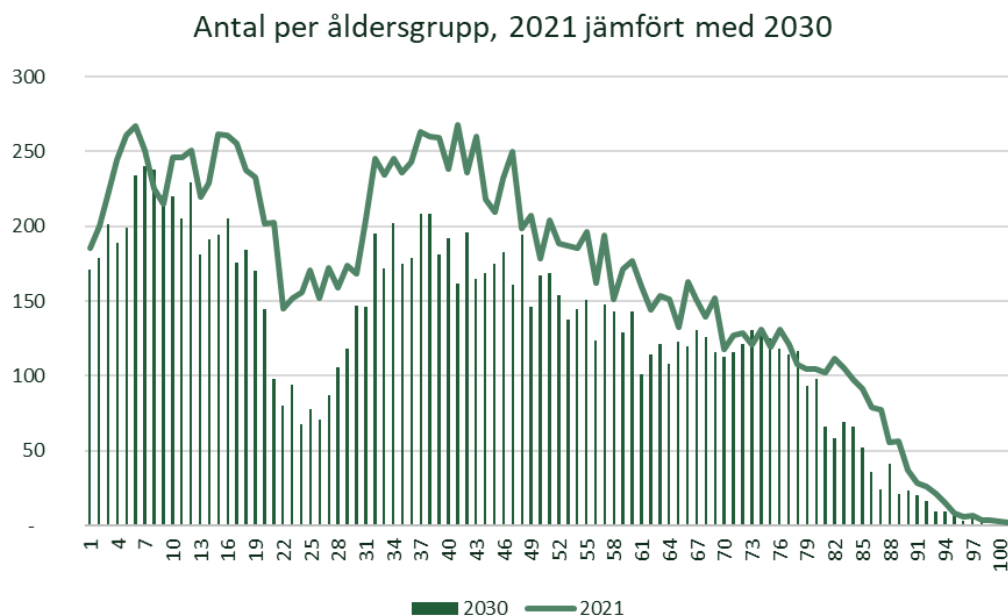
Ålder	U 2021	U 2022	U 2023	P 2024	P 2025	P 2026	P 2027	P 2028	P 2029	P 2030
1-5	-0,9	0,1	-4,6	-1,2	0,4	4,4	5,8	9,7	3,6	0,5
6-12	4,3	3,8	-0,5	0,0	1,3	1,4	0,9	-0,6	-1,1	2,4
6	0,0	-1,7	-12,3	-3,7	15,7	-0,6	2,3	-10,8	7,2	11,9
7-15	4,7	2,1	2,9	1,2	2,0	1,6	2,7	2,2	-0,4	-0,6
16-18	3,3	4,2	1,6	2,2	-2,5	7,1	4,0	9,1	0,8	6,0
65-79	1,7	2,2	0,4	-0,8	0,3	-0,3	1,9	1,3	0,9	2,2
80-89	4,6	14,7	6,3	8,5	7,4	7,0	4,9	4,8	4,0	2,5
90-	8,5	0,0	-2,6	10,1	1,2	1,8	15,6	13,7	8,7	2,5
0-100+	1,8	2,5	1,1	1,3	3,0	3,7	4,4	5,1	2,4	2,1

Förklaring: U – utfall, P – prognos

Figur 2. Folkmängd vid årets slut 2021-2023 samt prognos 2024-2030

I figur 2 nedan visas en prognos för hur befolkningsstrukturen kommer att se ut i Habo kommun år 2030. De yngre och äldres andel av den totala befolkningen kommer att öka vilket innebär högre krav på kommunens välfärdsservice.

De största förändringarna sker hos åldersgrupperna för skolbarn och 35-60 åringar genom familjeflyttning till pågående och framtida exploateringar i Habo tätort (se efterföljande

kapitel) samt de äldre åldersgrupperna vilket ställer utökade krav på kommunens service och behov av lokalresurser.

Skolbarn i åldrarna 6-15 förväntas öka från 2 124 personer med 266 personer fram till och med år 2025 och med 734 personer fram till och med år 2030. Även förskolebarn förväntas ha en kraftig ökning fram till och med 2028 men bedöms återgå något från år 2027. En växlande utveckling av befolkningsgrupper innebär även att lokalbehov varierar. Snabba rörelser gör det svårt för kommunen att matcha utbud efter efterfrågan men kan till viss del hanteras genom tillfälliga lösningar.

Den äldre befolkningen (65+) i Habo kommun förväntas öka från 2 304 personer med 302 personer fram till och med år 2025 och med 808 personer fram till och med år 2030. Ökningen sker främst från åldersgrupper över 75 år. Det motsvarar en ökning med 13% respektive 35 % sedan 2021. Denna utveckling ställer höga krav på kommunens äldrevård.

Enligt en kartläggning som SCB (Efter 60 En beskrivning av äldre i Sverige, publicerad 2022) genomfört om äldre konstateras att personer som är 60 år och äldre ökar procentuellt sett mer än befolkningen som helhet. De senaste 50 åren har de äldre ökat med 65 % i Sverige. Motsvarande ökning för hela befolkningen är knappt 30 %. Allra mest är gruppen som är 90 år och äldre som har ökat mest med 100 %. Mönstret beror på att fler överlever till allt äldre åldrar. Den övergripande demografiska skiftningen genomgår generellt i Sverige en förskjutning i balansen men Habo kommun med sin kraftiga inflyttning av främst barnfamiljer har en mer jämn demografisk utveckling.

Befolkningsprognosen bör noga beaktas i det fortsatta arbetet med lokalförsörjning, både strategiskt och operativt. Förändringar på grund av flyktingmottagande under våren 2022 som påverkar behov av barnomsorgs och skolplatser har inte varit möjliga att beakta i denna lokalförsörjningsplan.

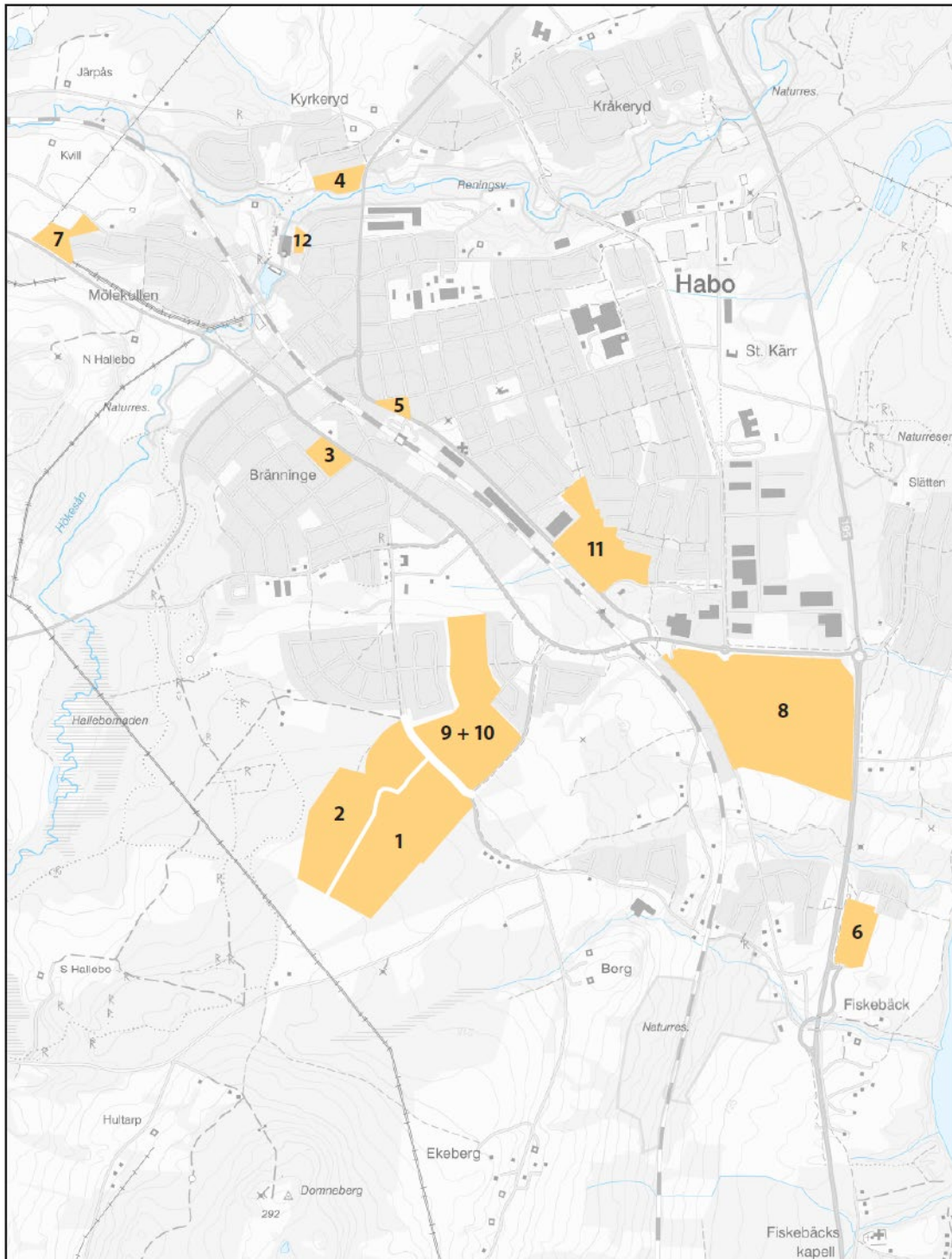
5.2 Framtida exploateringar

Enligt kommunens bostadsförsörjningsprogram var det under åren 2021–2024 planerat att 719 nya bostäder ska byggas i Habo tätort vilket motsvarar nästan en tredjedel av det totala bostadsbehovet för tätorten till 2040. Prognosen baserades på underlag som upprättades under en högkonjunktur men under 2023 minskade byggtakten påtagligt vilket gjort att prognosen behövt skrivas ner kraftigt. Det är naturligt att det främst är Habo tätort som utvecklas med bostäder då en övervägande majoritet av kommunens befolkning bor i centrala Habo.

Det finns planlagd mark för bostäder i samtliga av kommunens orter. Kommunen styr inte över efterfrågan på bostäder. Exploatering av planlagd mark för bostäder i orterna styrs av privata initiativ. Dialoger förs med exploatörer vid framtagande av detaljplaner. Majoriteten av det som planläggs sker på privat mark. Kommunen påtalar vilka behov som finns vad det gäller bostadstyp och upplåtelseform.

Kommunen anser att det är viktigt att ha en levande landsbygd. Nästan en fjärdedel av kommunens befolkning bor på landsbygden. Habo kommun arbetar inte aktivt för byggnation på landsbygden, utan ser det som ett komplement till den planerade tätortsbebyggelsen. Kommunen främjar möjligheter med bl.a. områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så att landsbygden har förutsättningar att utvecklas.

I figur 3 nedan visas en karta med områden för planerad byggnation i Habo tätort med en förteckning i tabell 2. I och med tillskapande av nya bostäder med en övervägande majoritet av inflyttande barnfamiljer ställer det i närtid krav på kommunens service i form av förskolor och skolor.

Figur 3. Karta över områden med planerad byggnation

Tabell 2. Förteckning över områden med planerad byggnation

Kartnr.	Område	Dp	2023-26	Bostäder	Boendeform	Upplåtelseform	Aktör
1	Bränninge Etapp 2	Ja		11	Småhus	Äganderätt	Privat
2	Bränninge Etapp 3	Ja		57	Flerbostads-hus	Bostadsrätt	Privat
2	Bränninge Etapp 3	Ja		63	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
2	Bränninge Etapp 3	Ja		15	Småhus	Äganderätt	Privat
3	Bränninge 23:3	Ja		20	Flerbostads-hus	Hysesrätt	Habo Bostäder
4	Kyrkeryd 1:37	Ja		12	Grupphus	Bostadsrätt	Privat
5	Bränninge 2:12, 2:17	Ja		39	Flerbostads-hus	Bostadsrätt	Privat
6	Fiskebäck 3:76	Ja		42	Radhus	Bostadsrätt	Privat
7	Kvill 1:3	Ja		14	Parhus ?	Bostadsrätt	Privat
8	Kärnekulla 1:4	Ja		86+50	Flerbostads-hus	Bostadrätt (86) Hysesrätt (50)	Privat
8	Kärnekulla 1:4	Ja		14	Radhus	Bostadsrätt	Privat
8	Kärnekulla 1:4	Ja		100	Flerbostads-hus	Bostadrätt (50) Hysesrätt (50)	Privat
8	Kärnekulla 1:4	Ja		70	Flerbostads-hus	Bostadrätt (35) Hysesrätt (35)	Privat
9	V.Solhöjden	Ja		20	Flerbostads-hus	Hysesrätt	HK mark-anvisning
10	V.Solhöjden	Ja		48	Flerbostads-hus	Hysesrätt	HK mark-anvisning
10	V.Solhöjden	Ja		27	Småhus	Äganderätt	Habo kommun
11	Brännninge 2:95	Ja		25	Flerbostads-hus	Bostadsrätt	Privat
12	Gunnarsbo 3:2	Ja	2023	6		Hysesrätt LSS-boende	Habo kommun
Totalt:							

6 Lokalsammanställning

Grundläggande fakta om lokaler för den kommunala verksamheten som ägs eller hyrs av Habo kommun redovisas separat i bilaga 1 ”Objektsförteckning lokaler”. Förteckningen baseras på det aktuella förhållandet 2024. Beståndet förändras löpande efterhand som hyreskontrakt upphör, objekt avvecklas, nya objekt uppförs eller att nya lokaler hyrs in. I förteckningen finns uppgifter om användningsområde, yta mm.

Tabell 3. Sammanställning över lokaler som ägs eller hyrs av Habo kommun

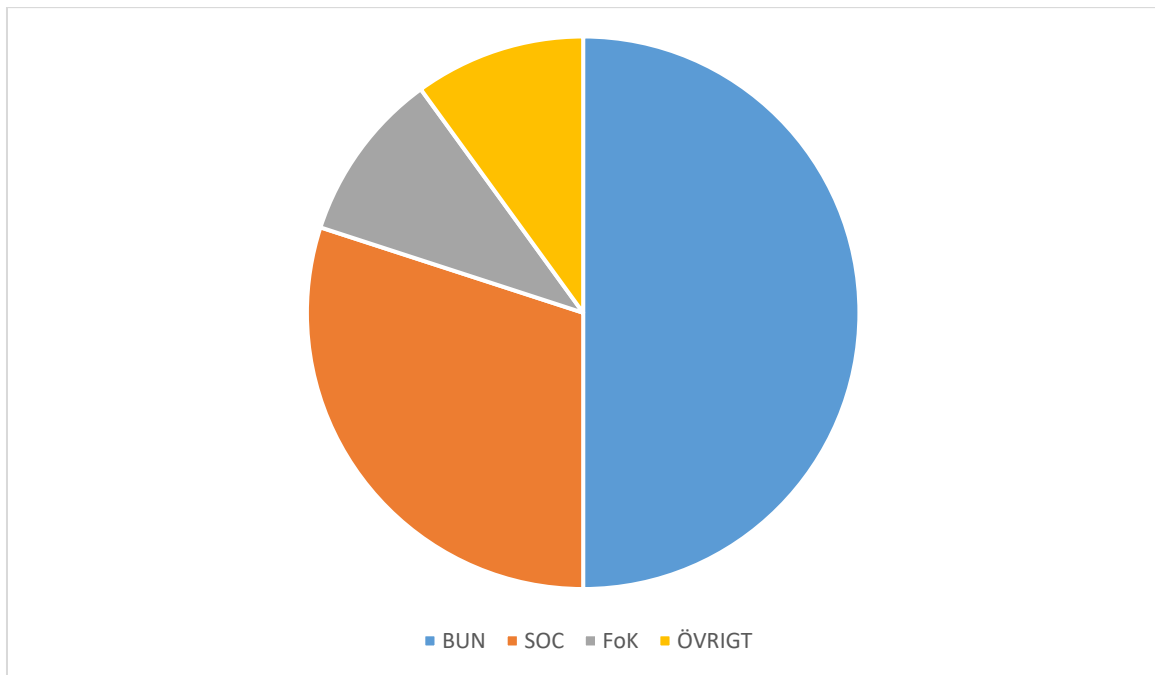
Dimension	Värde
Antal objekt	82
varav ägda	71
varav hyrda	11
Bruksarea	98 000 kvm
varav ägda	91 500kvm
varav hyrda	6 500 kvm
Årskostnad (2024)	99 175 000 kr
varav ägda	91 626 000 kr
varav hyrda	7 549 000 kr

Befintligt bestånd av verksamhetslokaler

Habo kommun äger, förvaltar och hyr ut fastigheter, samt i vissa fall, hyr in lokaler för kommunala verksamheters behov. I januari 2024 uppgick kommunens totala bruksarea till cirka 98 000kvadratmeter (kvm), varav cirka 87 procent var kommunägda lokaler. Barn- och utbildningsnämnden är den största lokalanvändaren och nyttjar cirka 50 procent av lokalbeståndet. Därefter kommer Socialnämnden med cirka 30 procent av det totala lokalbeståndet.

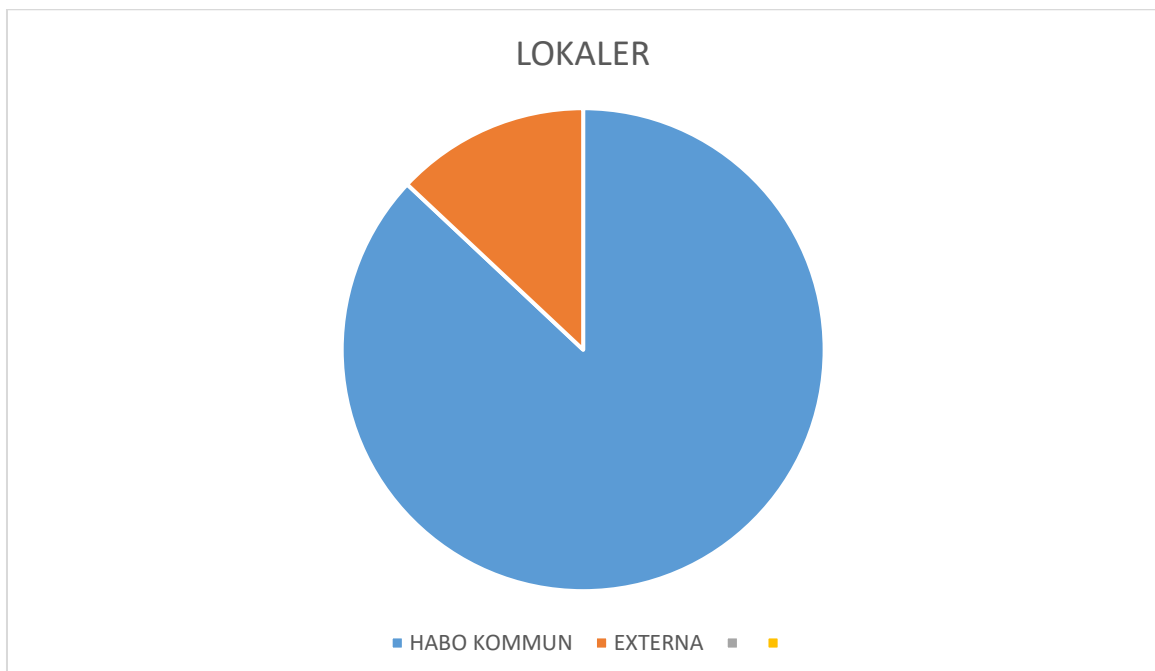
Fastighetskategorier

Nedan redovisas hur kommunens lokaler, både externa och interna, fördelas mellan de olika verksamheterna i kommunen.

Ägarförhållande

Nedan redovisas hur stor del av kommunens verksamheter som bedrivs i egna respektive inhyrda lokaler.

7 Lokalbehovsplaner

7.1 Barn- och utbildningsnämnden

7.1.1 Förskola

Lokalresurser

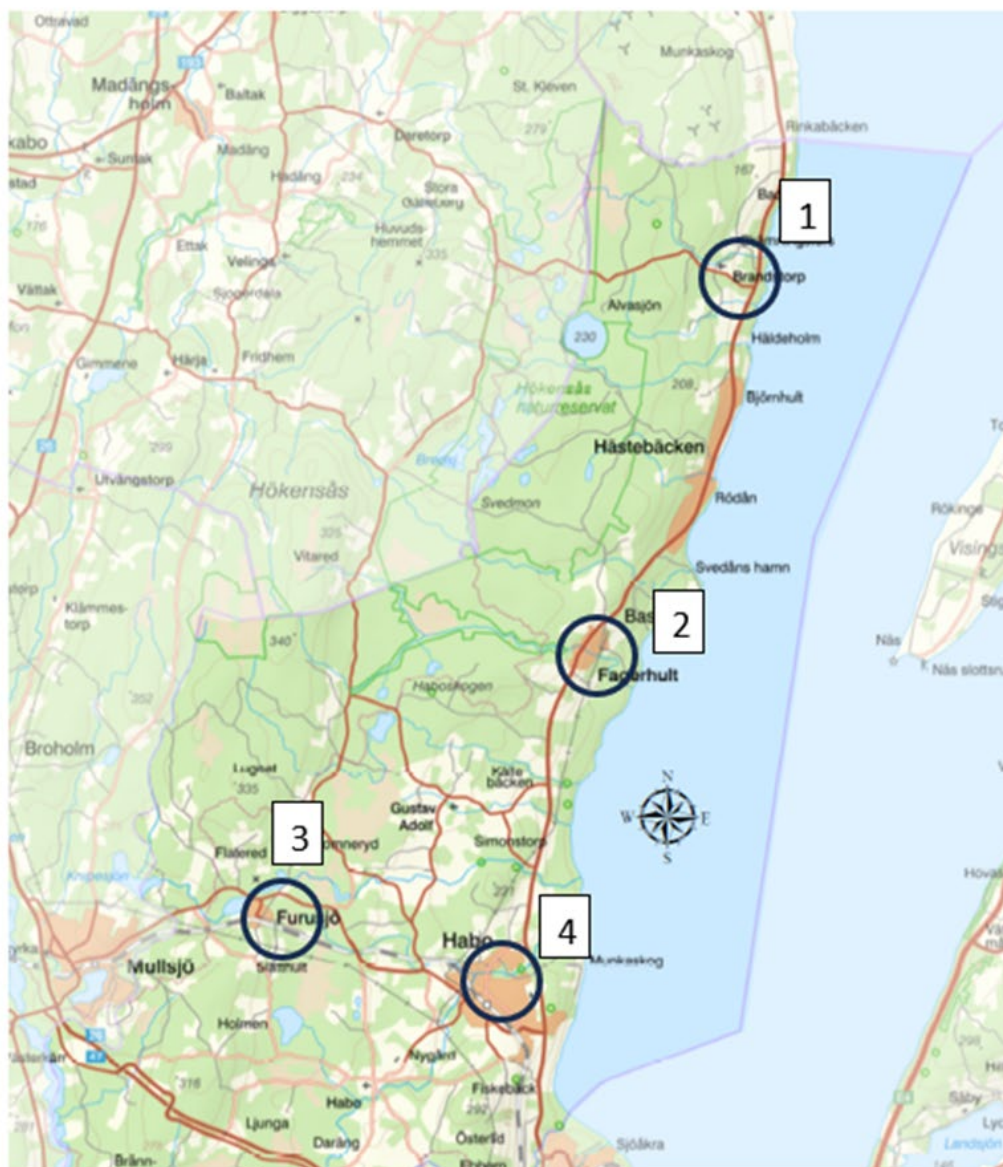
I Habo kommun finns totalt 16 förskolor varav 11 är kommunala och 5 drivs i fristående regi, se tabellen nedan för en komplett sammanställning. Förskolor finns i större delen av kommunen men drygt 90% av kapaciteten finns i Habo tätort där 14 förskolor finns.

Ett sextiototal barn från kommunen har förskoleplats i annan kommun.

Kommunen har även moduler vid Solhöjdens förskola i Habo tätort och vid Fagerhults förskola i Fagerhult.

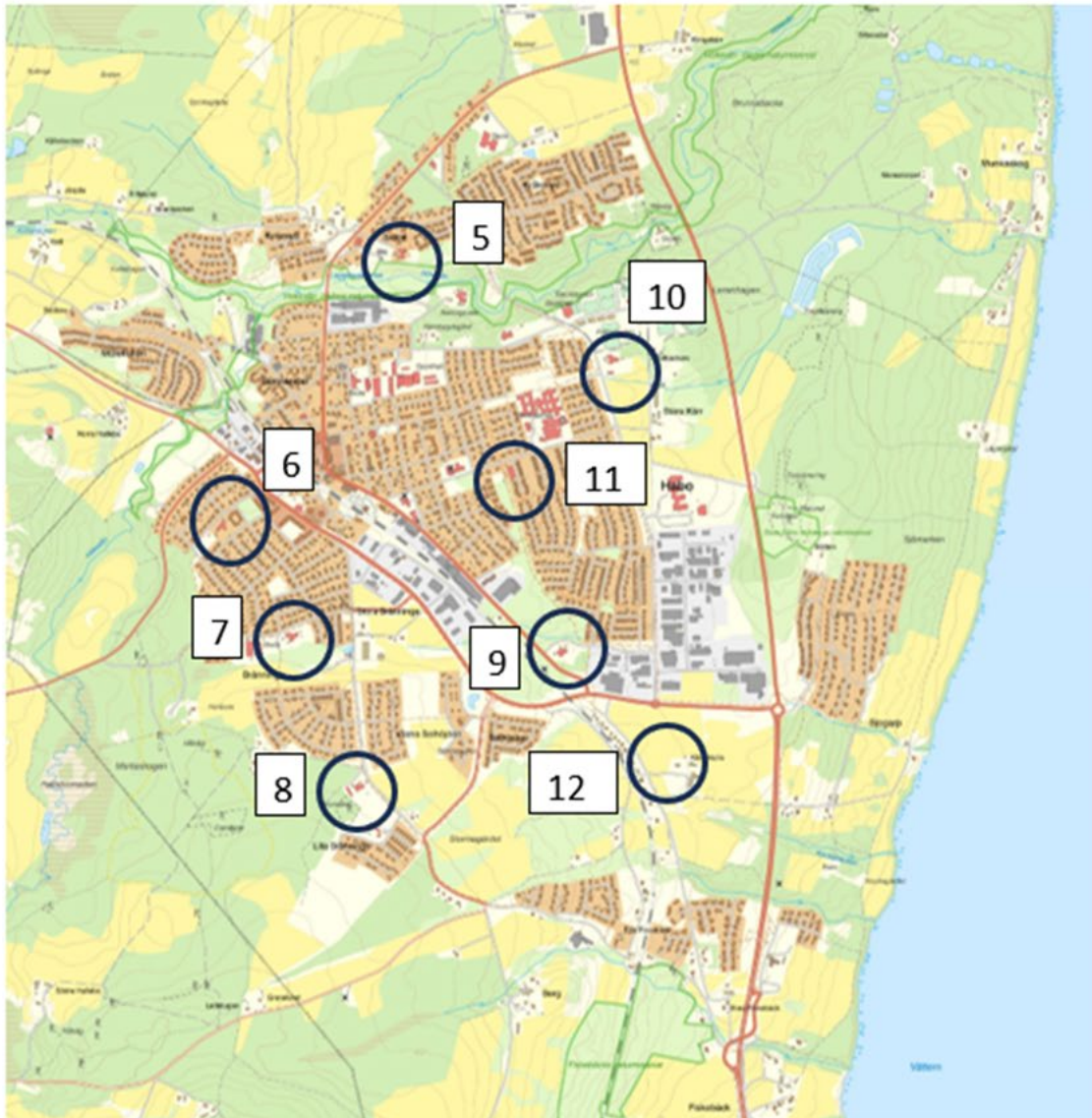
Tabell 4. Sammanställning av förskolor i Habo kommun områdesvis

Ort	Förskola	Kapacitet	Regi	Ägare
Habo	Bagaregatans förskola	80	Kommunal	Kommunen
Habo	Bränninge förskola	80	Kommunal	Kommunen
Habo	Bäckgatans förskola	36	Kommunal	Kommunen
Habo	Kärns förskola	72	Kommunal	Kommunen
Habo	Laggets förskola	54	Kommunal	Förhyrd
Habo	Slättens förskola	80	Kommunal	Kommunen
Habo	Solhöjdens förskola	80	Kommunal	Kommunen
Habo	Solhöjden modul	30	Kommunal	Kommunen
Habo	Kärnekulla förskola	120	Kommunal	Kommunen
Habo	Förskolan Framtiden (privat)	35	Privat	N/A
Habo	Förskolan Solstrålen (privat)	30	Privat	N/A
Habo	Förskolan Äventyret (privat)	50	Privat	N/A
Habo	I Ur och Skur Oxdragaren (privat)	90	Privat	N/A
Habo	Norlandia Upptäckaren Montessori (privat)	35	Privat	N/A
Brandstorp	Brandstorps förskola	18	Kommunal	Kommunen
Fagerhult	Fagerhults förskola	36	Kommunal	Kommunen
Fagerhult	Tomställd modul	0	Kommunal	Kommunen
Furusjö	Furusjö förskola	30	Kommunal	Kommunen
I andra kommuner		60	Kom/Priv.	
Summa		1016		

Förskolor	Kapacitet
1. Brandtorps FSK	18 barn
2. Fagerhults FSK	36
3. Furusjö FSK	27
4. Habo centrum, se nästa sida	

Figur 4. Karta över kommunens förskolor

Förskolor

Kapacitet

5. Laggets FSK	54 barn
6. Bäckgatans FSK	36
7. Bränninge FSK	80
8. Solhöjdens FSK	110
9. Bagaregatans FSK	80
10. Slättens FSK	80
11. Kärrs FSK	72
12. <u>Kärnekulla</u> FSK	120

Figur 5. Karta över kommunens förskolor i centrala Habo

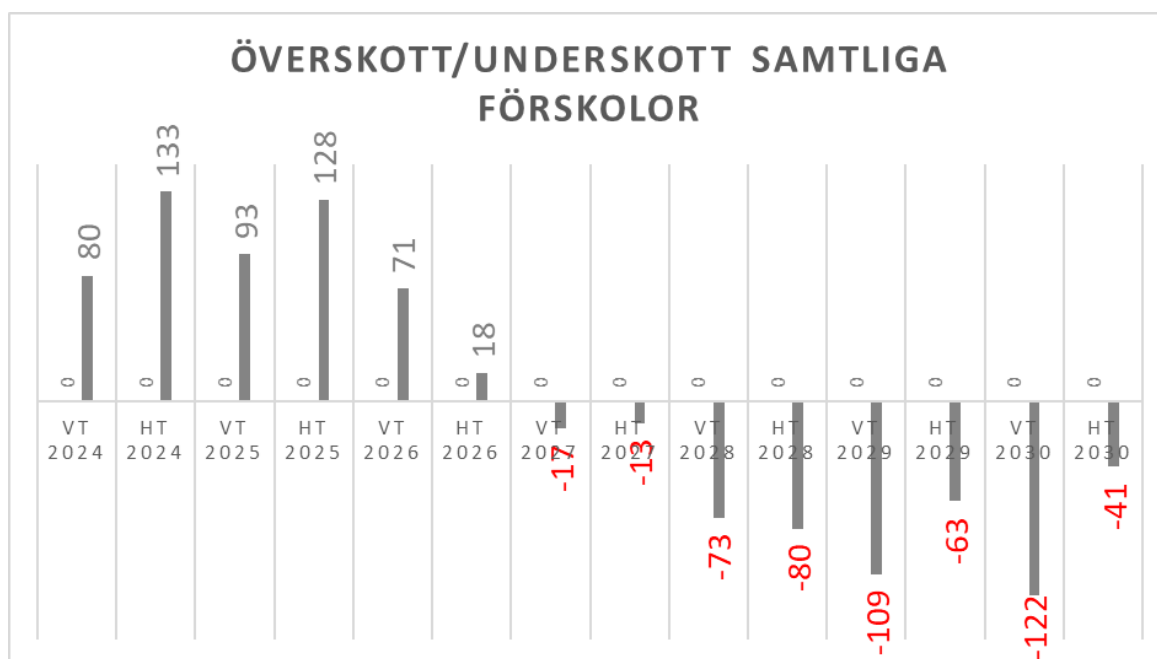
Kända lokalförändringar

Kärnekulla förskola startade sin verksamhet i augusti 2023. För att få en bättre balans i vår kapacitet har Gullvivans fsk och Kyrkbyns fsk avvecklats under 2023. Valet av dessa förskolor grundade sig dels i att det var lokaler som vi hyrde, dels bemanningssvårigheter.

Lokalbehov

Befolkningsprognosen för åldersgruppen 1- 5 år visar en tydlig inbromsning. Det aktuella konjunkturläget har gjort att flera planerade bostadsområdes byggstart har senarelagts. Detta gör att vi kommer att få ett stort överskott av tillgängliga platser. Det är först 2028 som antalet förskoleplatser visar på ett större underskott.

Tabell 5. Samtliga förskolor

Figur 9. Diagram över överskott och underskott av tillgängliga förskoleplatser. Minussiffror visar underskott.

Lokalförsörjningsplanen revideras årligen och prognosen kommer att justeras men för det fall utfallet följer trenden enligt prognosen så kommer det att dröja till 2028 innan kommunen behöver investera i nya lokaler. Är det en tillfällig puckel kan behovet täckas genom moduler som kommunen har haft som strategi att täcka tillfälliga behov.

7.1.2 Grundskola

Lokalresurser

Habo kommun har sju grundskolor varav sex F-6 och en 7-9. En av F-6 skolorna är belägen i Fagerhult som ligger centralt i norra delen av kommunen. Övriga skolor ligger i Habo tätort. Elevplatser varierar mellan 175 och 550 elever. Se sammanställning i tabellerna nedan.

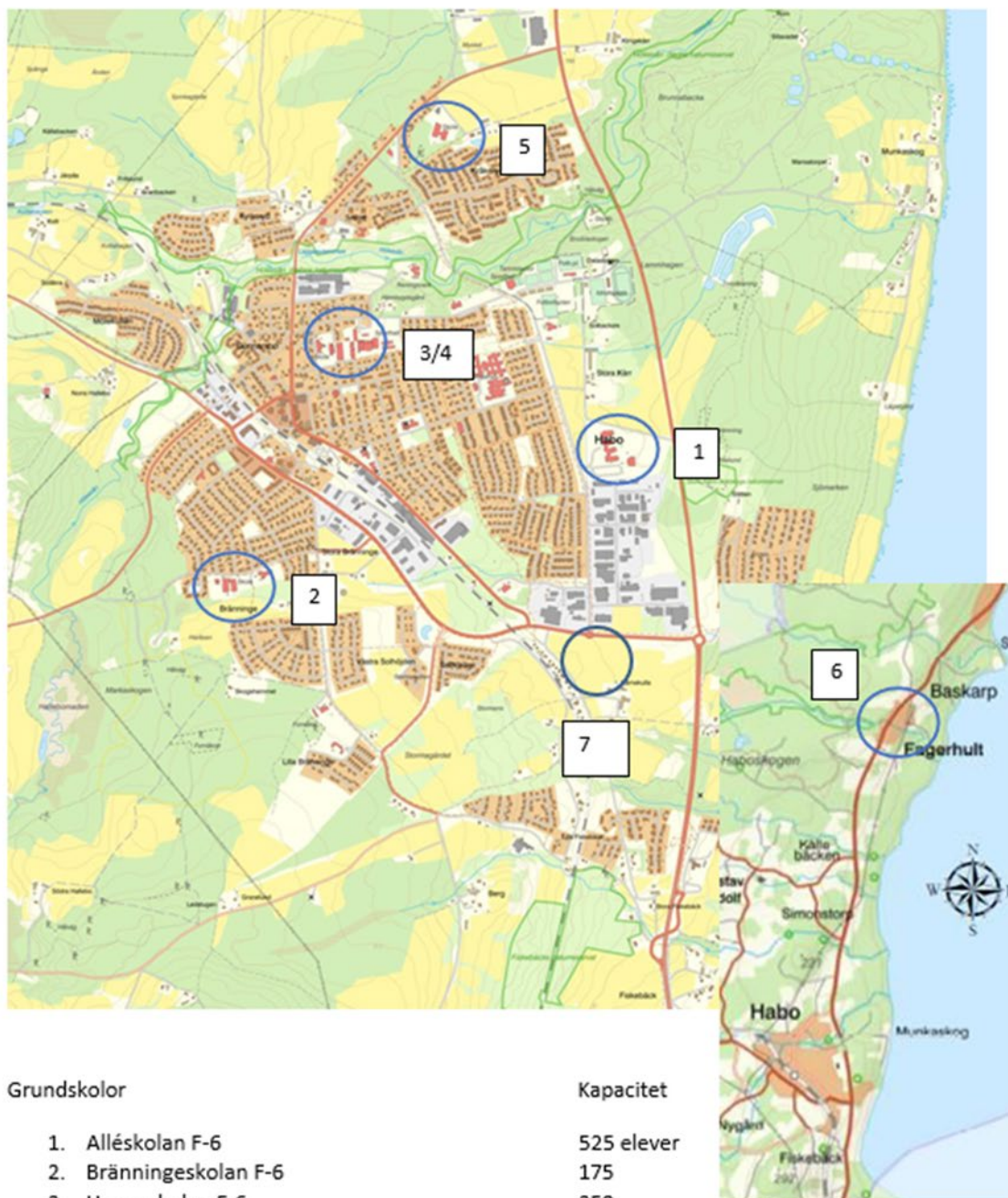
Tabell 7. Sammanställning över skolor i Habo kommun F-6

Ort	Klasser F-6	Kapacitet	Regi	Ägare
Habo	Alléskolan	525	Kommunal	Kommunen
Habo	Bränningskolan	175	Kommunal	Kommunen
Habo	Hagenskolan	330	Kommunal	Kommunen
Habo	Kråkerydsskolan	175	Kommunal	Kommunen
Habo	Kärnekullaskolan	350	Kommunal	Kommunen
Fagerhult	Fagerhults skola	175	Kommunal	Kommunen
Andra kommuner		60	Kom./priv.	
Summa		1790		

Tabell 8. Sammanställning över skolor i Habo kommun 7-9

Ort	Klasser 7-9	Kapacitet	Regi	Ägare
Habo	Hagabodaskolan	550	Kommunal	Kommunen
Andra kommuner		60	Kom./priv.	
Summa		610		

Figur 7. Karta över kommunens grundskolor i centrala Habo

Kända lokalförändringar

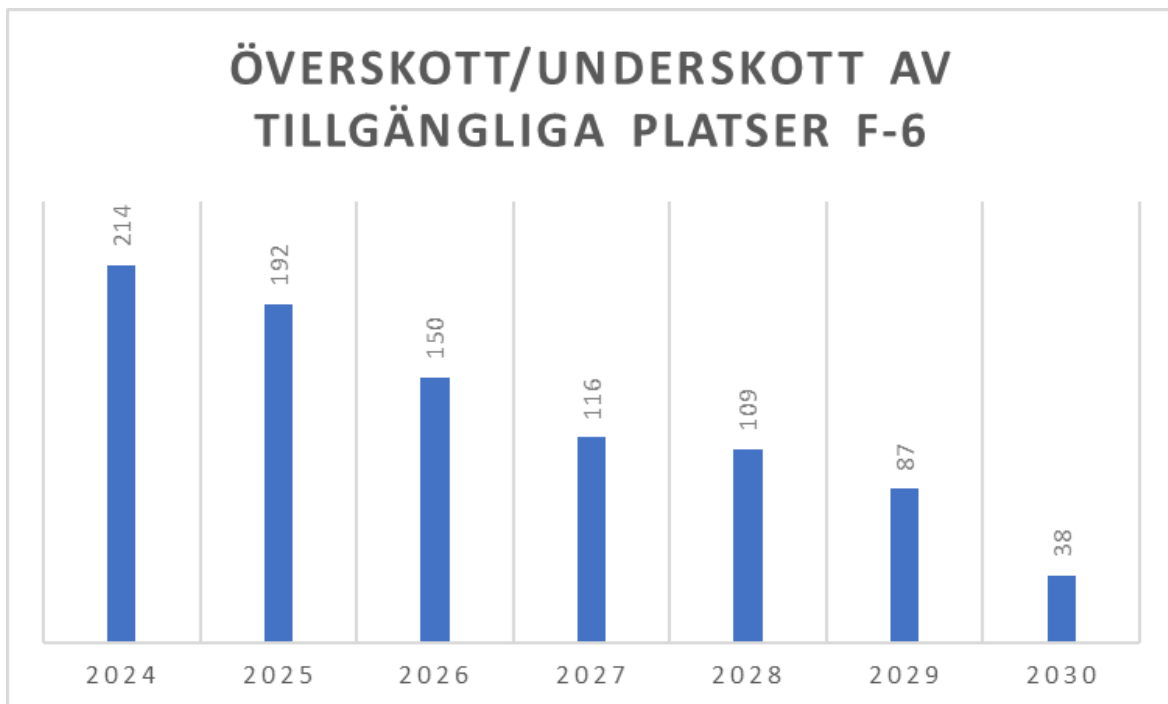
Kärnekullaskolan är sedan augusti 2023 i drift och har kapacitet för 350 elever. Modulerna vid Alléskolan och Bränningskolan är avyttrade. Sporthallen har fått ytterligare två omklädningsrum vilket underlättar för det ökade elevantalet på Hagabodaskolan.

Lokalbehov

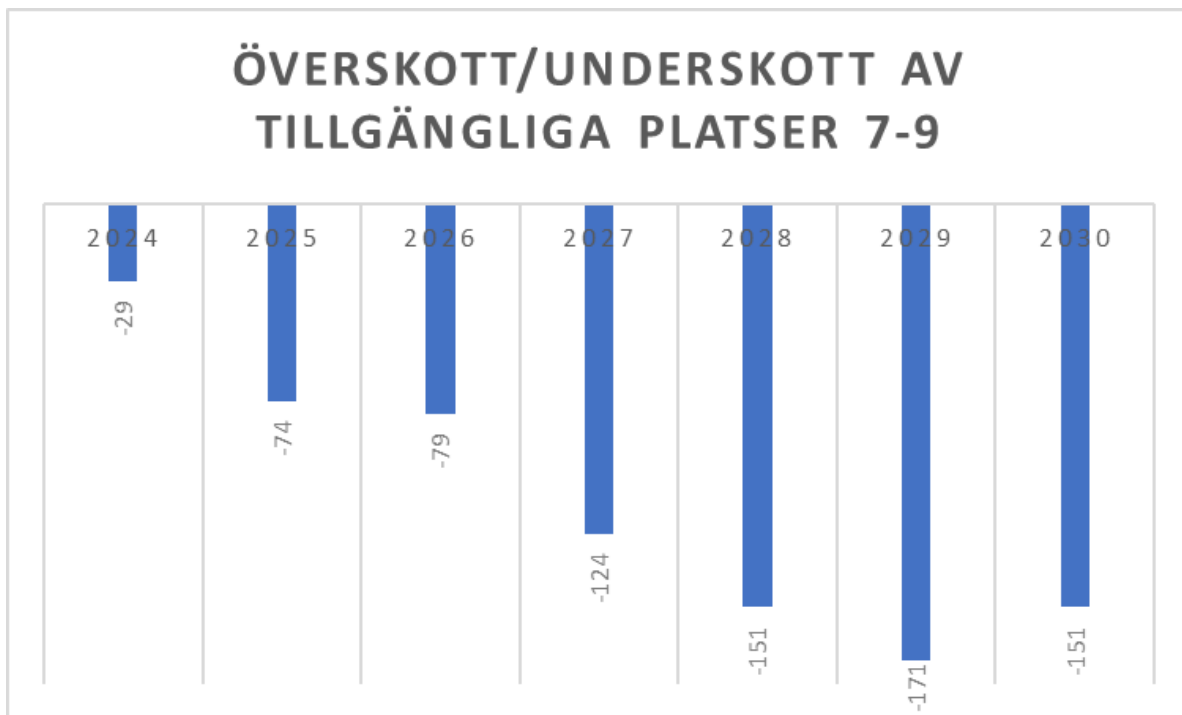
Befolkningsprognosen för åldersgruppen 6-12 år visar en tydlig inbromsning. Det aktuella konjunkturläget har gjort att flera planerade bostadsområdes byggstart har senarelagts. Befolkningsprognosen för åldersgruppen 6 – 12 år visar på en procentuell ökning med 11 % till och med år 2030. Det är en ökning med 176 barn. Med en inskrivningsgrad på 95,5 % motsvarar det ca 168 skolplatser för F-6 klasser. Övriga 4,5 % har skolgång i andra kommuner. Bedömningen är att ingen ny skola behöver vara klar för drift före år 2030. Dock kan viss förstärkning av moduler behöva ske från 2028 på grund av osäkerhet kring upptagningsområdenas tillväxt.

Befolkningsprognosen för åldersgruppen 13 – 15 år visar på en procentuell ökning med 20 % till och med år 2030. Det är en ökning med ca 122 elever. Med en inskrivningsgrad på 90 % motsvarar det ca 110 elevplatser. Övriga 10 % har skolgång i andra kommuner. Antalet elever når sin kulmen enligt prognoser åren 2028 och 2029. Hagabodaskolan har en kapacitet för 550 elever och behöver utöka kapaciteten fram till 2030 med cirka 150 platser. Anpassningen till ökningen sker succesivt från 2023. Redan från höstterminen 2025 kan modullösning bli aktuell för att lösa ökningen.

Ökningen av behovet beror främst av den inflyttning av barnfamiljer som sker till kommunen. Ökningen sker nästan uteslutande till exploateringsområden i Habo tätort men även viss ökning i Furusjö vid en planerad bostadsbyggnation med inflyttning 2023 och 2026.

Figur 8. Diagram över överskott/underskott av tillgängliga skolplatser F-6. Minussiffror visar underskott.

Figur 9.

Diagram över överskott/underskott av tillgängliga skolplatser 7-9. Minussiffror visar underskott.

7.1.3 Gymnasium

Habo kommun har inget gymnasium inom kommunen. Hela behovet av gymnasieplatser täcks genom avtal med Jönköpings kommun. I kommunens planeringsdialog med Jönköpings kommun är det viktigt att lyfta Habo kommuns ökade behov av gymnasieplatser och säkerställa hur ett framtida behov av platser kan täckas. Det kvarstår att utredas när förutsättningar råder för öppnande av en gymnasieskola i Habo kommun.

7.2 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att ge stöd samt vård och omsorg till kommunens invånare inom följande områden:

- Funktionshinderomsorg
- Hälso- och sjukvård
- Individ- och familjeomsorg
- Äldreomsorg

7.2.1 Lokaler för förvaltningens administration

Problembeskrivning

För att vara attraktiv som arbetsgivare och för att kunna konkurrera med andra kommuner om personal behöver socialförvaltningen kunna erbjuda sina medarbetare en attraktiv arbetsmiljö bland annat i form av kontorsarbetsplatser som hänger ihop med den verksamhet medarbetaren tillhör.

Befolkningsprognoser visar att behoven av vård och omsorg kommer att öka och därmed blir förvaltningens medarbetare fler. Det ökande behovet inom socialförvaltningen är beskrivet i lokalförsörjningsplanen för Habo kommun 2022-2030. Kärrsgården är en plats där grundverksamhetens behov behöver vara styrande. Lokalerna på Kärrsgården behöver i första hand användas för att tillgodose brukares behov. Sjuksköterskor och rehab-personal behöver kontorsarbetsplatser och förrådsutrymmen i anslutning till grundverksamheterna. Alla medarbetare inom den nära äldre- och funktionshinderomsorgen behöver tillgång till omklädningsrum och duschar. Individ- och familjeomsorgen, biståndsenheten, chefer, administratörer, ledning och stab behöver inte ha kontorsarbetsplatser där grundverksamhet bedrivs.

I maj 2024 flyttar individ- och familjeomsorgens verksamheter barn- och unga, vuxengruppen och öppenvården till Habogruppens före detta lokaler. Socialförvaltningens ledning och stab flyttar till individ- och familjeomsorgens lokaler, vilket frigör kontorsrum huvudsakligen i kommunhuset och i Previas före detta lokal på Kärrsgården. Arbetsmarknadsgruppen flyttar då in i den lokalen. Tillgången till Habogruppens före detta lokaler gör att socialförvaltningens behov av kontor bedöms vara tillgodosedda.

7.2.2 Lokaler för funktionshinderomsorgen

7.2.2.1 Korttidsboende enligt LSS (lag om stöd och service åt vissa funktionshindrade)

Problembeskrivning

Kråkans korttidsverksamhet verkställer beslut om korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS i form av korttidsdygn med varierande intervall för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. På Kråkan verkställs också korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov enligt LSS.

Syftet med korttidsvistelse är att avlasta föräldrar samt ge barnet/ungdomen miljöombyte och rekreation. Det finns fem sovrum för barnen, ett lek/mysrum, kök, tvättstuga och ett personalrum. Barnen som vistas på Kråkan har varierande behov. De har intellektuella

funktionsnedsättningar, motoriska/fysiska begränsningar samt NPF (neuropsykiatriska) diagnoser.

Behoven av korttidsvistelse har ökat de senaste två åren. 2020 verkställdes beslut för 8 barn med totalt 42 dygn per månad. 2023 verkställdes beslut för 16 barn med totalt 117 dygn på Kråkan. Det finns utrymme för att verkställa fler beslut om korttidsdygn på Kråkan.

Prognosen är att det fortsatt kommer att öka med antal barn/ungdomar som får beslut om korttidsvistelse. Det finns en ökad grupp av barn med neuropsykiatrisk diagnos. Barngruppen är varierad med olika problematik, vilket gör det svårt att anpassa nuvarande lokaler på ett lämpligt sätt. Då inflyttningen av barnfamiljer i Habo har varit och är stor innebär det också ett ökat antal barn som har eller får behov av korttidsvistelse.

Det finns behov av att dela barngrupperna mer än vad som är möjligt på Kråkan. Förvaltningen kommer att arbeta för att kunna samplanera verksamheter inom förvaltningen för att kunna lösa lokalbehoven för korttidsvistelse och fritidsverksamhet enligt LSS.

7.2.2.2 Servicebostad – bostad med särskild service enligt LSS

Problembeskrivning

Servicebostad är en boendeform som kräver hyresrätter och en gemensamhetslokal inom ett begränsat geografiskt område. I dagsläget finns i kommunen en bostad med särskild service enligt LSS i form av servicebostad. Servicebostaden är utformad i samverkan med Habo bostäder och belägen på Bränninge. I servicebostaden finns möjlighet att verkställa 10-12 beslut. Brukare som har beslut om servicebostad bor i egna lägenheter som de hyr i andra hand av kommunen. Verksamheten har en tillhörande gemensamhetslokal som också fungerar som personalutrymme för verksamhetens medarbetare.

I kommunen finns även andra brukare vars beslut om servicebostad verkställs i extern regi. Orsak till det kan vara att det är specifika behov som inte kan tillgodoses eller att den befintliga servicebostaden är utformad på ett sätt som inte fullt matchar individens behov av bostad.

I nuvarande Bränninge servicebostad är lägenheterna utspridda på området men finns inom ett par hundra meter från gemensamhetslokalen som är bemannad dygnet runt.

Det finns i dagsläget möjlighet att verkställa fler beslut om servicebostad men kommunen behöver ha en plan för att den nuvarande servicebostaden inte kommer att täcka behoven på längre sikt. Biståndshandläggares prognos av befintliga brukare inom funktionshinderomsorgen uppskattar 4 nya beslut inom tre år men behoven kan bli både fler eller färre än så.

En ny servicebostad behöver planeras sammanhängande i form av ett trapphusboende eller annat motsvarande eftersom servicebostadens gemensamhetslokal ska vara belägen nära brukarnas egna lägenheter.

Behoven är långsiktiga. Brukare inom funktionshinderomsorgen får beslut som många gånger verkställs utifrån ett längre perspektiv. I takt med att kommunen växer kommer även behoven inom funktionshinderomsorg att öka.

Verksamhetsanalys

Till en viss gräns kommer arbetssätt/arbetsformer kunna anpassas i den befintliga servicebostaden men bara till en viss nivå innan det sänker kvaliteten i utförandet och på de befintliga brukarnas insats. Det är alltså inte tillräckligt och ersätter inte behovet av en ny servicebostad.

När en ny servicebostad finns i kommunen kommer det öppna upp för möjligheter att samplanera andra befintliga verksamheter inom förvaltningen, exempelvis kommunens boendestöd skulle kunna utgå från anslutande lokal/lägenhet. Likaså skulle en av servicebostädernas lägenheter kunna fungera som korttidsplats inom funktionshinderomsorgen. Därav skulle kommunens behov av att köpa sådan plats externt minska eller försvinna.

Lokalbehovsanalys

För ny servicebostad är behovet 10-12 separata mindre lägenheter om 1-2 rum och kök. Utöver detta ska en ytterligare lägenhet som fungerar som gemensamhetsutrymme för de boende samt även fungerar som personallokal/kontor/sovrums för medarbetare med jour finnas. Tillgänglighetsanpassade bostäder, hiss, utrustning motsvarande standard. Brandskydd, larm (eventuellt). Centralt beläget, om inte så behöver kommunikationerna vara goda. 7-10 stödassistenter och stödpedagoger kommer att arbeta i servicebostaden beroende på hur stor verksamheten är.

Om kommunen inte planerar för ytterligare en servicebostad finns risk att kommunen får fördyrande kostnader då besluten behöver verkställas i extern regi genom upphandling av boende, vilket är dyrare än att verkställa i egen regi. Det finns också risk att beslut inte kan verkställas och därmed innebär det beslut om särskild avgift från tillsynsmyndighet IVO.

Det som är möjligt att göra i avvaktan på att en ny servicebostad finns är att verkställa externt samt att lägga till ytterligare lägenheter till den befintliga servicebostaden i en mindre skala. I ett längre perspektiv är det möjligt att samlokalisera servicebostad med andra av förvaltningens verksamheter i anslutning, exempelvis boendestödet och hemtjänstgrupp. Servicebostaden är en egen verksamhet men det hindrar inte att annan verksamhet lokaliseras i anslutning till denna.

Barnperspektivet ska beaktas då det kan vara så att brukare som får beslut om servicebostad har barn.

7.2.2.3 Gruppboestad – bostad med särskild service enligt LSS

Problembeskrivning

En gruppboestad består av individuella lägenheter med tillgång till gemensamma utrymmen i direkt anslutning till lägenheterna. En gruppboestad kan omfatta upp till maximalt 6 boende. Det finns två gruppboestäder i kommunen i dagsläget, Solhöjdens gruppboestad och Ringvägens gruppboestad.

Kopplat till prognos gällande förväntat antal ökade beslut om gruppboestad så kommer inte de befintliga gruppboestäderna att täcka behovet. Det är ofta låg omsättning av boende i en gruppboestad. Ytterligare en gruppboestad kan behövas från 2027 utifrån biståndshandläggares prognos. Bedömningen är att 4 personer kommer att ha behov av gruppboestad under åren 2025-2027. Personer med behov av gruppboestad och som idag bor i närliggande kommuner kan också komma att söka gruppboestad i Habo kommun. Då är kommunen skyldig att verkställa dessa beslut. Det finns även kommuninvånare som skulle få gruppboestad beviljat idag om de ansöker om det.

Ny gruppboestad kan ta emot maximalt 6 brukare. Behoven av gruppboestad i kommunen är långsiktiga. I takt med att kommunen växer kommer även behoven inom funktionshinderomsorg att öka.

Konsekvens/ riskanalys

Kommunen är skyldig att planera för att det finns gruppboestäder i kommunen samt att verkställa beslut om gruppboestad skyndsamt. I avvaktan på att kunna erbjuda plats i gruppboestad i kommunen kan kommunen behöva köpa externa platser på gruppboestäder i andra kommuner. Om inte ytterligare gruppboestad byggs i kommunen finns en överhängande risk att kommunen inte kan verkställa beslut om gruppboestad. Då är risken stor att kommunen också får betala särskild avgift för ej verkställda beslut.

7.2.3 Lokaler för äldreomsorgen

7.2.3.1 Särskilt boende för äldre

Problembeskrivning

Med särskilt boende avses bostäder för äldre med tillgång till personal dygnet runt och som upplåts efter biståndsbedömning enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen. Särskilt boende för äldre kan beviljas när omvårdnadsbehovet är omfattande och varaktigt eller när tillräcklig tillsyn eller tillräckliga trygghetsskapande åtgärder inte bedöms kunna åstadkommas i ordinärt boende.

Idag verkställs beviljade beslut om särskilt boende för äldre på Kärrsgårdens äldreboende. Det finns fyra demensavdelningar, två avdelningar med inriktning somatik och en avdelning för korttidsplats och växelvård. I socialförvaltningens budgetarbete inför 2024 kommer

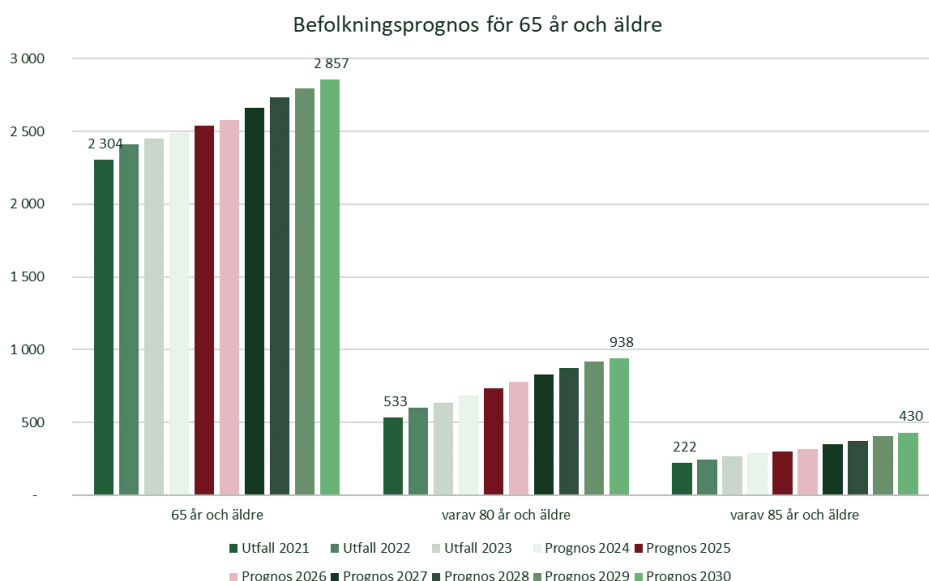
ytterligare en avdelning för särskilt boende att öppna. Totalt på Kärrsgården finns då 8 avdelningar med totalt 91 lägenheter för särskilt boende och växel- och korttidsvård. Utöver dessa 91 lägenheter finns ytterligare 3 lägenheter utanför avdelningen Gläntan som idag används som kontor och som kommer att användas för särskilt boende när behov finns.

Om ett antal år kommer det utifrån befolkningsprognos att behövas fler platser för särskilt boende än vad som finns på Kärrsgården idag.

Enligt kommunens befolkningsprognos från februari 2024 kommer antal i kommunens befolkning som är 80 år och äldre att öka från 631 år 2023 till 826 år 2027 och till 938 år 2030. Antalet som är 85 år och äldre beräknas öka från 265 år 2023 till 348 år 2027 och till 430 år 2030.

Då behovet av särskilt boende är ett individuellt biståndsbeslut utifrån specifika förutsättningar i det enskilda fallet finns det inte någon exakthet att utgå ifrån gällande hur många av kommuninvånare över 85 år som är i behov av särskilt boende. Målet är att med andra och förebyggande insatser möjliggöra för så många som möjligt att så länge som möjligt klara sig i sitt ordinära boende. Det är bland dem som är över 85 år som det finns en tydlig ökning av särskilt boende.

Bilden nedan visar befolkningsutvecklingen.

Habo kommun har historiskt haft en låg andel äldre i sin befolkning. Även bland de invånare som är 80+ har andelen som beviljats särskilt boende varit låg i förhållande till snittet i riket och i länet. Trenden är nu att fler invånare 80+ har behov av och därmed blir beviljade särskilt boende och Habo kommun närmar sig snittet i länet och riket. Om Habo kommun fortsatt kommer att hamna under riks/länssnitt går inte att veta. Det finns en risk att även Habos invånare 80+ kommer att beviljas särskilt boende i samma utsträckning som i landet och länet. Detta skulle innebära att behovet av särskilt boendeplatser ökar fortare än om snittet fortfarande hålls på nivåer som är lägre än länet/landet. Det som ändå kan konstateras är att andelen invånare 80+ i Habo kommun som beviljas särskilt boende ökar.

Värt att notera är att behov av särskilt boende även uppstår bland kommuninvånare som är yngre än 80 år. Andelen yngre i befolkningen med kognitiv svikt, i form av bland annat olika demenssjukdomar, ökar i hela riket. Även dessa individer kommer att bli aktuella för beslut om särskilt boende. De finns redan idag på särskilt boende i Habo kommun och syns inte i diagrammet ovan avseende andelen 80+. Därför behöver kommande särskilt boende i Habo från början planeras och utformas för att möta dessa behov i verksamheten.

Korttidsplats

Korttidsplats kan beviljas när omvårdnadsbehovet tillfälligt är omfattande och inte kan tillgodoses med punktinsatser i ordinärt boende. Syftet med korttidsplats är att tillgodose de tillfälliga behoven av heldygnsomsorg samt, om möjligt, främja att den enskilde ska kunna komma hem till sin bostad så snart som möjligt. Korttidsplats ska alltid beviljas för en begränsad tid, normalt inte längre än två veckor.

Andelen invånare i Habo kommun som beviljas korttidsboende har sedan 2021 haft en uppåtgående trend. Under 2023 har detta fortsatt. Det bör nämnas i sammanhanget att detta direkt hänger ihop med att antalet platser för att verkställa särskilt boende under dessa år har varit för få. För att kunna verkställa beslut om särskilt boende har förvaltningen under 2022 och 2023 succesivt öppnat en avdelning som varit stängd under en tid. I avvaktan på att kunna verkställa beslut om särskilt boende har andra insatser erbjudits. I första hand beviljas utökad hjälp i hemmet i kombination med andra eventuella insatser som dagverksamhet och/eller växelboende. För en del individer har behovet varit ännu mer omfattande och insatsen korttidsplats har då beviljats i avvaktan på att beslut om särskilt boende kan verkställas. Detta innebär att under framför allt de två senaste åren har en andel av de som vistats på korttidsboendet gjort det under längre perioder i avvaktan på att beslut om särskilt boende har kunnat verkställas.

Under hösten 2023 har korttidsavdelningen flyttat från avdelningen Linden till avdelningen Boken. De fyra utanförbyggande rummen som tidigare använts som kontor ingår också i Bokens korttidsavdelningen. Totalt finns nu 13 rum med plats för upp till 15 brukare vid korttids/växelvårdssavdelningen Boken.

Omvärldsanalys och verksamhetsanalys

Inom den egna lokalsamordningen har alla möjligheter i och med budget för 2024 uttömts. Därefter måste nya lokaler tillkomma för att möjliggöra att kunna verkställa beslut om särskilt boende och korttids/växelvård.

Något som kan vara värt att nämna i sammanhanget är att det inte finns något trygghetsboende eller biståndsbedömt trygghetsboende i kommunen. Skulle sådant boendalternativ för äldre finnas i kommunen skulle det kunna ha en inverkan på hur fort utvecklingen sker av andelen personer som beviljas särskilt boende.

Det ska noteras att för de personer som har ett omfattande behov av vård och omsorg kommer inte trygghetsboende/biståndsbedömt trygghetsboende att kunna tillgodose behovet.

Genom att erbjuda insatser inom ramen för trygghetsboende i form av beslut om hjälp i hemmet och förebyggande insatser kan förutsättningarna för den enskilde stärkas för att kunna klara sig i ordinärt boende längre.

Trygghetsboenden bedrivs av olika aktörer på bostadsmarknaden. Dessa finns både i form av bostadsrätter och hyresrätter. Kommunen kan genom bidrag för boendevärd skapa förutsättningar för att innehåll med gemensamma aktiviteter anordnas i trygghetsboendets regi. Den enskilde invånaren söker sig själv till trygghetsboendet och ansöker vid behov om insatser hos kommunens biståndshandläggare.

Biståndsbedömt trygghetsboende är en insats som efter ansökan av den enskilde till kommunens biståndshandläggare bedöms och beviljas, utifrån lokalt framtagna riktlinjer för insatsen. Även här ansöker den enskilde vid behov om insatser som hjälp i hemmet hos kommunens biståndshandläggare.

Lokalbehovsanalys

I arbetet med att ytterligare beskriva lokalbehovsanalys behöver arkitekt med erfarenhet av särskilt boende för äldre tas med i ett tidigt stadie.

Lokal som behövs för särskilt boende för äldre behöver vara i en omfattning om avdelningar med ca 10 boende per avdelning och minst 4 avdelningar totalt. Socialförvaltningens erfarenhet är att det behöver vara minst 40 boende för att kunna få en ekonomisk balans i verksamheten.

Konsekvens/ riskanalys

Kommunen är enligt lag skyldig att planera för att kunna verkställa biståndsbeslut som fattas inom den egna kommunen. Om kommun inte fullgör sitt uppdrag med att planera för och tillhandahålla verksamheter enligt lagstadgade verksamheter enligt socialtjänstlagen, är IVO tillsynsmyndighet och kan förelägga kommunen med särskilda avgifter.

Planering för särskilt boende för äldre måste ske med en långsiktig lokallösning. Det är svårt att se det som lämpligt med exempelvis modullösningar. Men i ett akut skede skulle detta kunna tas till om lokalerna motsvarar behoven i övrigt, i avvaktan på ett permanent boende.

7.2.3.2 Dagverksamhet för äldre

Problembeskrivning

Syftet med dagverksamhet är att underlätta för den enskilde att bo kvar hemma och ha kontakter med andra och samtidigt motverka isolering samt främja delaktighet i samhällslivet. För att beviljas dagverksamhet ska den enskilde bedömas kunna tillgodogöra sig innehållet i dagverksamheten. Syftet med dagverksamhet kan också vara att anhöriga får avlösning och få tid för sig själv. Deltagare deltar på dagverksamheten med olika antal dagar per vecka enligt individuella beslut.

Dagverksamheter är till för personer med behov av stöd i den dagliga livsföringen. Om den enskilde är självständig vad gäller den dagliga livsföringen men är socialt isolerad hänvisas personen till kommunens öppna träffpunkt för äldre.

Dagverksamheten Gnistan bedrivs idag på Kärrsgården i lokaler som består av hall, kök, allrum, en toalett, två vilorum med en säng i varje rum, ett förråd/aktivitetsrum och en tvättstuga. Fyra personal arbetar i verksamheten varje dag. Det finns utrymme för att ta emot maximalt 11-12 personer per dag. Det skulle vara svårt att ta emot fler brukare än så då det skulle skapa en för stor grupp utan möjlighet till att uppfylla målet med dagverksamhet för den enskilde individen.

Förutom dagverksamhetens ordinarie lokal, används glasrummet mittemot då det finns behov av att dela upp gruppen i mindre grupper. Träningslokalen används dagligen av deltagarna på dagverksamheten. Sinnenas trädgård används av dagverksamheten under sommarhalvåret, vilket innebär ett positivt inslag för verksamheten.

Kopplat till befolkningsprognos där andelen äldre i kommunen ökar är bedömningen att behovet av dagverksamhet kommer att öka men det är svårt att göra en bedömning om när behoven kommer att ha ökat så mycket så att det inte längre går att vara kvar i nuvarande utrymmen.

Långsiktigt behov är andra lokaler som är mer anpassade för en dagverksamhet med personer som har kognitiv sjukdom. För att kunna möta brukares och anhörigas behov av dagverksamhet, behövs andra lokaler där grupperna kan vara större eller uppdelade i två mindre grupper. På längre sikt kommer dagverksamheten att behöva bli uppdelad i två mindre grupper varje dag.

Att bedriva dagverksamhet i sammanhängande större lokaler där det finns utrymme att anpassa verksamheten skulle bäst motsvara behovet samt för att använda personalresurserna på bästa sätt. Blir verksamheten mer uppdelad kan det innebära att resurser inte kan samordnas och då ökar behovet istället.

Behoven är långsiktiga och verksamheten löser behoven kortsiktig inom verksamheten.

Tills dess att en större lokal kan lösas för dagverksamheten kan antalet deltagare utökas något per tillfälle samt att verksamheten kan nyttja glasrummet mittemot Gnistan.

Verksamhetsanalys

Fler yngre med demenssjukdomar kommer att ställa ytterligare krav på verksamheten och lokalernas utformning. Det finns inte någon annan angränsande verksamhet att förhålla dagverksamheten till. Det är kommunens enda av sitt slag.

Konsekvens/ riskanalys

Om inget görs finns risk att inte kunna verkställa beslut om dagverksamhet. Beslut ska verkställas skyndsamt.

I dagsläget nyttjar de kortsiktiga lösningar som är möjliga inom de ramar som finns i och med att vi anpassar arbetssätt och nyttjar angränsande lokaler i den mån det är möjligt. Det är också viktigt att nämna att en dagverksamhet som tillgodoser brukarnas behov är en möjlighet att förlänga tiden till dess att andra insatser behöver bli aktuella.

8 Politisk organisation

I figuren nedan anges de politiska aktörerna i Lokalförsörjningsprocessen och föreslagna övergripande ansvarsområden.

Figur 11. Kommunens politiska aktörer i Lokalförsörjningsprocessen samt föreslagna övergripande ansvarsområden.

Kommunstyrelsens arbetsutskott:

- Upprättar årligen en lokalförsörjningsplan med stöd av kommunens föreslagna Beredningsgrupp för lokalfrågor. Innan lokalförsörjningsplanen fastställs bereds den av Arbetsgruppen för lokalförsörjning

Tekniska förvaltningen:

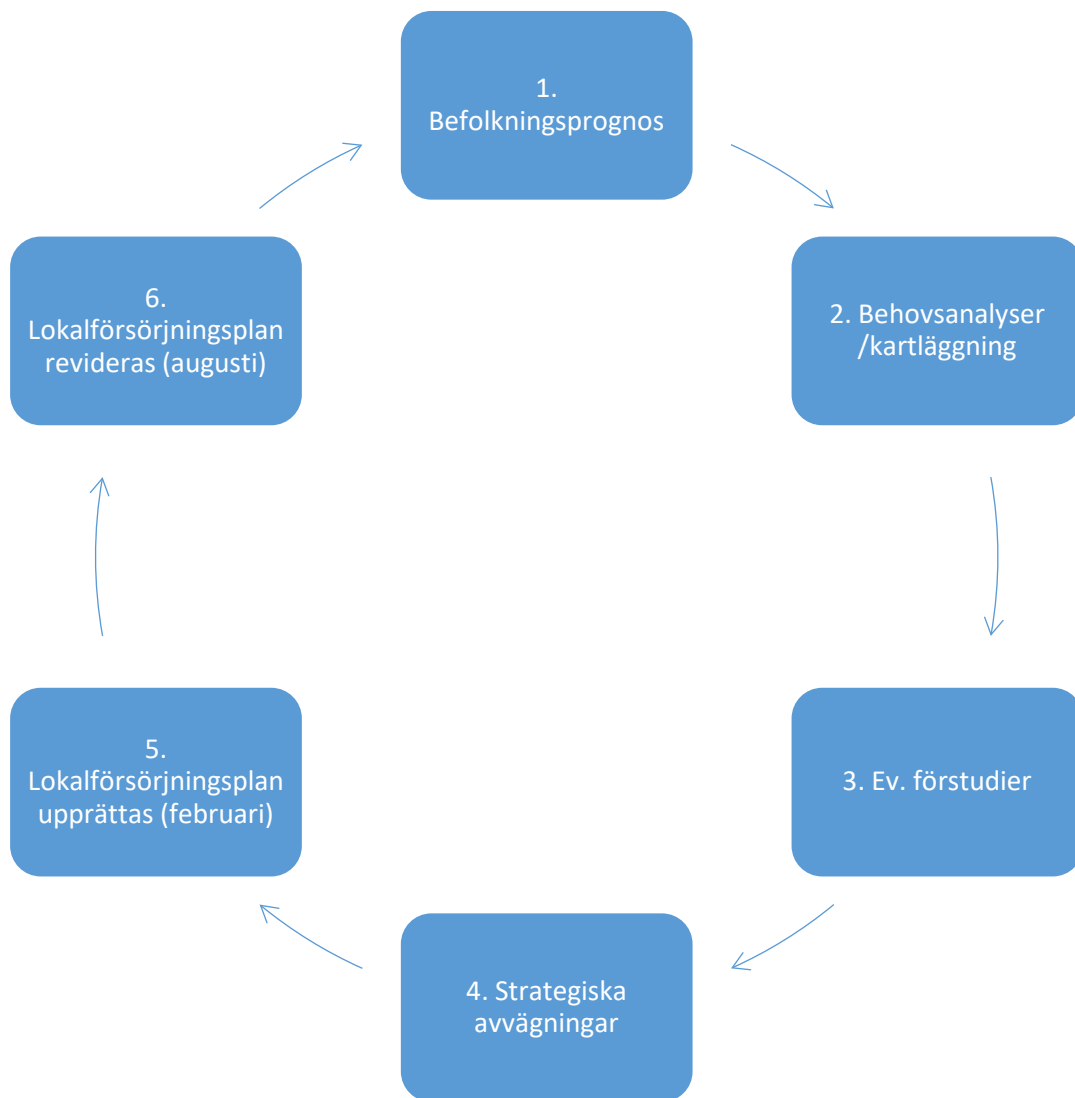
- Svarar för uthyrning, skötsel, underhåll och drift m.m. av de kommunala fastigheterna
- Svarar för att bygg- och fastighetsprojekt utförs enligt beslutade investeringsramar
- Ska medverka till, för Habo kommun, optimala lösningar vid externa förhyrningar genom förhandling och tecknande av hyresavtal om hyrestiden inte överstiger fem år och förlängningen av avtalstiden inte överstiger fem år. För hyresavtal där hyrestiden överstiger fem år eller där förlängning av hyresavtalet överstiger fem år, ska godkännande inhämtas av kommunstyrelsen innan avtalstecknande

- Tillhandahålla de servicefunktioner som kommunens övriga nämnder efterfrågar

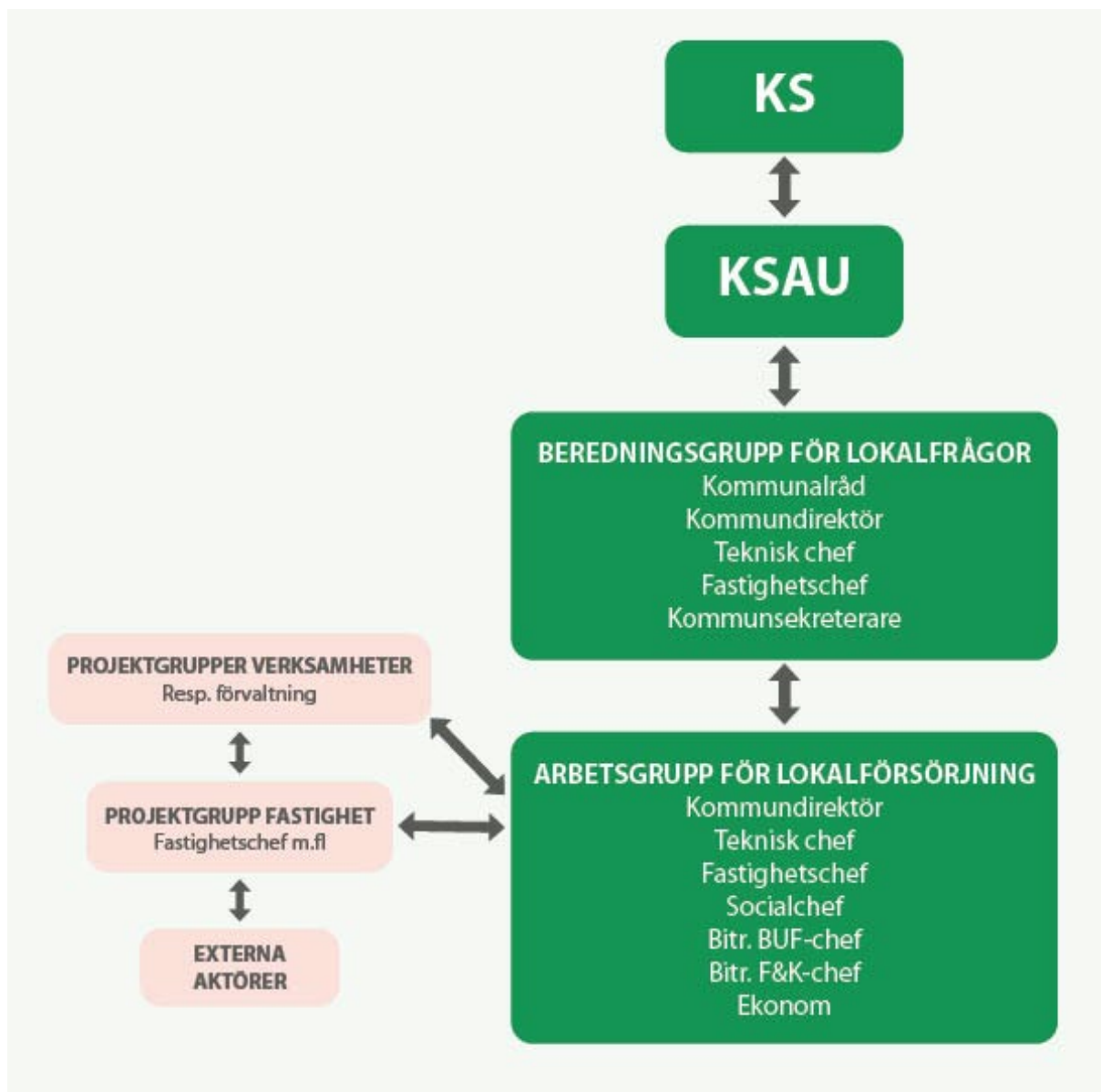
9 Lokalförsörjningsprocessen

För att skapa en strukturerad planerings-process syftande till att åstadkomma en hållbar användning och försörjning med lokaler utifrån de kommunala verksamheternas behov, åtaganden och ekonomi föreslås nedan lokalförsörjningsprocess.

Kommunens lokalförsörjning samordnas organisatoriskt av Tekniska förvaltningen och inbegriper kommunens nämnder och förvaltningar. Kommunens fastighetschef leder primärt och är föredragande i såväl lokalberedningsgruppen som den arbetsgrupp för lokalförsörjning efter fastställd arbetsordning, vilken presenteras senare i detta dokument.

Figur 12. Översiktlig beskrivning av kommunens lokalförsörjningsprocess

Figur 13. Habo kommuns lokalförsörjningsorganisation

Nedan anges de berörda aktörerna på tjänstemannanivå i Lokalförsörjningsprocessen och dess övergripande ansvarsområden kopplat till föreslagen lokalförsörjningsprocess.

Organisation och roller

Rollerna som nämns nedan är roller som behövs för att lokalförsörjningsprocessen ska fungera. Rollerna delas med andra roller i kommunen.

En samordning av lokalresurserna kräver en organisation med tydliga rutiner, ansvar och huvudmannaskap. Det övergripande målet är att använda kommunens resurser på bästa sätt genom styrning, kontroll och utvärdering.

Kommundirektörens ledningsgrupp bereder de övergripande strategierna och säkerställer kommunens samlade intresse. Arbetsgrupp för lokalförsörjning är en samverkansgrupp för att fatta för parterna vägledande beslut avseende lokalstrategier.

Beredningsgrupp för lokalfrågor

I en växande kommun som Habo är fastighetsfrågorna en ständigt förekommande viktig strategis och operativ fråga där det ofta krävs både nyinvesteringar och anpassningar av fastighetsbeståndet. Det är därför viktigt att kommunen har bra och effektiva beredningsformer för dessa frågor samtidigt som där är väsentligt att det finns en tydlighet var de reella besluten fattas.

Lokalfrågorna skiljer sig dock inte till sin karaktär från andra frågor och därför är det bra att hitta former för beredningen som inte nämnvärt skiljer sig från den ordinarie beredningen. Samtidigt kan frågornas tyngd och karaktär samt att de ofta är av nämnds och förvaltningsövergripande natur kräva en viss anpassning.

I Habo kommun avsätts därför i samband med ordinarie beredning en särskild beredning för lokalfrågor där kommunalråden, kommundirektör, teknisk chef, fastighetschef samt kommunssekreterare närvarar. Det ska vid varje beredningstillfälle tas fram en särskild agenda för lokalberedningen som teknisk chef ansvarar för. Protokoll förs från beredningen av kommunssekreteraren. Vid behov, utifrån innehåll på agendan, ska socialchef, barn- och utbildningschef alternativt biträdande barn- och utbildningschef samt fritids och kulturchef alternativt biträdande fritids- och kulturchef adjungeras till beredningsmötet.

Arbetsgrupp för lokalförsörjning

Arbetsgrupp för lokalförsörjning är underställd kommundirektören och skall bereda samt förse beredningsgrupp för lokalfrågor med konsekvensanalyser, rutiner och beslutsunderlag för kommunens lokalförsörjning. Arbetsgruppen samordnas och leds av teknisk chef övriga deltagare framgår av figur 13.

Det är Arbetsgrupp för lokalförsörjnings uppgift att samordna de förändrade lokalbehoven, besluta om förstudier samt att ansvara för att lokalförsörjningen sker i samarbete och dialog med mark/exploatering och enligt kommunens projektmodell.

Arbetsgrupp för lokalförsörjning ska ha mandat att besluta i lokalfrågor inom budgetramen och ansvarar vidare för att bl.a.:

- Utveckla och upprätthålla ett aktivt informationsutbyte kring planerade förändringar i lokalbehov och lokalbestånd.
- Samordna strategiska lokalfrågor över förvaltningsgränserna.
- Besluta om förstudier samt finansiering av dessa via budgetmedel som avsatts för detta ändamål.
- Bereda och ansvara för rutiner och regelverk kring kommunens lokalförsörjning.
- Bereda förslag om hantering av avvikelser mellan budgeterade kostnader och faktiskt utfall.
- Bereda kommunens samlade lokalförsörjningsplan.
- Arbetsgruppen för lokalförsörjning ska verka för öppenhet och delaktighet i arbetsprocessen.

Projektgrupp fastighet

Projektgruppen tar emot och analyserar och sammanställer de behov som verksamheterna initierar innan dessa bereds i arbetsgrupp för lokalförsörjning.

Fastighetschefen är ansvarig handläggare för den strategiska lokalförsörjningsprocessen och medverkar till att verksamheterna erbjuds ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler.

Fastighetschefen är ombud för externa hyresavtal åt samtliga kommunala verksamheter. Inom ansvarsområdet ingår också bl a att:

- Upprätthålla kunskap om den lokala hyresmarknaden gällande utbud av lokaler i såväl nuläge som under planeringstiden
- Som ombud teckna hyresavtal med externa parter för kommunens verksamheter vilka är hyresgäster
- Upprätthålla kunskap om de kommunala förvaltningarnas nuvarande och framtida lokalbehov tillsammans med berörda lokalsamordnare
- Leda framtagandet av specifika funktionsprogram och ramprogram tillsammans med respektive lokalsamordnare
- Stödja förvaltningarna till effektivt lokalutnyttjande
- Långsiktigt värdera kommunens fastighets- och lokalinnehav samt initiera investering i och avveckling av kommunala fastigheter respektive inhyrning och uppsägning av externt inhyrda lokaler
- Vara föredragande i Arbetsgruppen för lokalförsörjning
- Samordna underlag avseende nuvarande lokalbestånd, kapaciteter, befolkningsprognoser etc.

Förvaltningarna - Lokalsamordnare

Respektive Förvaltning ansvarar för att bereda och sammanställa underlag inom ramen för eget verksamhetsområde till fastighetschefen arbetsgruppen för lokalfrågor. Respektive förvaltning utser en lokalsamordnare som är såväl förvaltningschefens ansvarige handläggare i lokalförsörjningsprocessen som kontaktperson mot hyresgästerna. Inom ramen för eget förvaltningsområde är lokalsamordnaren ansvarig för att bereda ärenden och säkerställa beslutsordningen. Det krävs en aktiv bevakning och kontinuerlig uppföljning av varje uttalat behov.

Lokalsamsordnaren ansvarar för bl.a. att:

- Lokalförsörjningsprocessen följs av respektive förvaltning
- Upprätthålla och revidera den årliga lokalbehovsplanen utifrån checklista (bilaga 2. riktlinjer för internhyra)
- Samordna och ansvara för lokalförsörjningen inom eget förvaltningsområde
- Analysera och bereda underlag till fastighetschefen, lokalberedningsgruppen samt arbetsgrupp för lokalförsörjning
- Stödja verksamheterna till effektivt lokalutnyttjande
- Initiera interna lokalbyten
- Samordna underlag inom egen förvaltning såsom nuvarande bestånd, kapaciteter, befolkningsprognoser etc.
- Ansvara för förvaltningens lokalbehovsplan vilket utgör underlag till den övergripande lokalförsörjningsplanen
- Vara hyresgästernas kontaktperson i lokalförsörjningsfrågor
- Bereda och framta nyckeltal inom egen förvaltning

10 Principer för kommunens lokalförsörjning

För att säkerställa goda förutsättningar för långsiktig planering och god ekonomisk hushållning av kommunens verksamhetslokaler föreslås ett antal principer vara vägledande i det strategiska arbetet med lokalförsörjning.

Medan den strategiska lokalförsörjningsplanen i sin helhet redogör för nämndernas övergripande behov av lokaler för kommunal samhällsservice, och ger förslag till hur dessa behov bör hanteras såväl kort som långsiktigt, är syftet med principer för lokalförsörjning att ange inriktning för kommunens övergripande arbete med lokaler som ekonomiska resurs.

Principerna bör tydliggöra hur kommunen under den angivna tidsperioden ska betrakta sitt nuvarande och framtida lokalbestånd och hur fastighetsbeståndet ska förvaltas i förhållande till övriga fastighetsmarknaden. Exempel på sådan förvaltning kan vara hur kommunen arbetar med att upplåta lokaler i eget bestånd till fristående verksamheter eller arbetar med inköp, försäljning och förhyring av lokaler.

- Den samhällsservice som erbjuds till medborgarna ska bedrivas i ändamålsenliga verksamhetslokaler med hög kvalitet och god fysisk säkerhet och arbetsmiljö. Lokalerna ska planeras, utarbetas och placeras på sätt som överensstämmer med kommunens visioner om god miljömässighet och stadsbyggnad, och som ligger i linje med översiktsplanens och andra styrdokuments intentioner.
- Kommunens verksamheter i egen regi ska först och främst bedrivas i kommunägda lokaler. Inhyrning kan dock tillämpas för verksamheter i särskilda fall, exempelvis för omsorgsboenden och skolverksamhet med flexibelt behov, men också om behoven är övergående i tid eller om det möjliggör övergripande kostnadssänkningar för kommunen.
- Kommunens lokalbestånd syftar först och främst till att möjliggöra samhällsservice i egen regi. Extern uthyrning tillämpas endast när det finns ett långsiktigt behov av kommunalt ägarskap trots att endast en mindre del kommunal verksamhet bedrivs på fastigheten. Upplåtelser till konkurrensutsatta bolag ska ske på marknadsmässiga villkor.
- När behov av ökad lokalkapacitet uppstår ska detta först prövas mot kommunens befintliga bestånd av lokaler. Det ska också utredas om behoven kan hanteras genom etablering eller utökning av fristående verksamheter. Först därefter prövas möjligheten till en utökning av det befintliga fastighetsbeståndet genom till exempel nybyggnation eller förvärv.
- Habo kommuns lokalbestånd är en gemensam, betydande ekonomisk resurs som ska hanteras långsiktigt klokt utifrån målet om god ekonomisk hushållning. Varje nämnd och även bolagen inom kommunkoncernen har i uppgift att bidra till gott samarbete i lokalförsörjningsarbetet.
- Nämndspecifika frågor av ekonomisk karaktär hanteras i förhållande till den övergripande ekonomiska och verksamhetsmässiga nyttan för kommunen.
- Habo kommun ska eftersträva en hög kvalitet i det planerade underhållet av egna verksamhetslokaler. Målsättningen bör vara att genom kloka reinvesteringar minska risken för oplanerade kostnader inom felavhjälpning på fastigheter. Det ska möjliggöras genom en långsiktigt hållbar självkostnadshyra till verksamheter i egen regi.

Tidplan för framtagande av lokalförsörjningsplan

September 2023

- Ekonomieheten tar fram befolkningsprognos för planperioden i samarbete med tekniska förvaltningen
- Nämnderna fastställer sina lokalbehovsplaner för planperioden 2025-2027
- Fastighetschefen tar fram underlag till lokalförsörjningsplan med lokalbehovsplanerna som utgångspunkt

December 2023–februari 2024.

- Underlag för befolkningsprognosen avseende byggnation uppdateras
- Fastighetschefen, med stöd av lokalberedningsgruppen, arbetar in nämndernas lokalbehov i lokalförsörjningsplanen.
- Förslag till lokalförsörjningsplan bereds av lokalberedningsgruppen.
- Arbetsgrupp för lokalförsörjning rapporterar vid behov till kommunstyrelsens arbetsutskott under beredningen av ärendet.

Februari/Mars 2024:

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att skicka förslag till lokalförsörjningsplan på remiss till nämnderna
- Tekniska förvaltningen tar parallellt med fortsatt behandling av lokalförsörjningsplanen fram drift- och investeringskostnader för förändrade lokalbehov.

April/maj 2024:

- Nämnderna behandlar remissen
- Eventuella revidering av lokalförsörjningsplan efter remiss.
- Eventuell revidering av drift- och investeringskostnader för förändrade lokalbehov.

Maj 2024:

- Lokalförsörjningsplanen tas med i budgetprocessen

Juni 2024:

- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att reviderad lokalförsörjningsplan ska ligga som underlag för budgetarbetet.

Principer av fördelning mellan investering och driftskostnader

Beroende på vilken typ av investeringar som görs får investeringen varierande konsekvenser för driftskostnaderna framöver. Det är viktigt att vid beslut om investeringar klassificera dessa för att tydliggöra vilka konsekvenser investeringsbeslutet medför.

Kommunen har kostnader för att driva och upprätthålla hela sin omfattande verksamhet. Exempel är hyror, löpande kostnader för lokaler, löner och förbrukningsmateriel. Det är, med andra ord, driftskostnader och i resultaträkningen är det driftskostnaderna som redovisas.

- Att skilja på investeringskostnad och driftskostnad är viktigt

En investering är en engångskostnad som finansieras via lån från externa långivare (Kommuninvest) eller från kommunen själv. I det senare fallet nyttjas eget kapital som byggs upp över tid efter positiva budgetresultat. Det är dock viktigt att komma ihåg att de kostnader som uppstår i samband med räntebetalning och värdeminskning på investeringen ska räknas som en kapitalkostnad - i sin tur en driftskostnad.

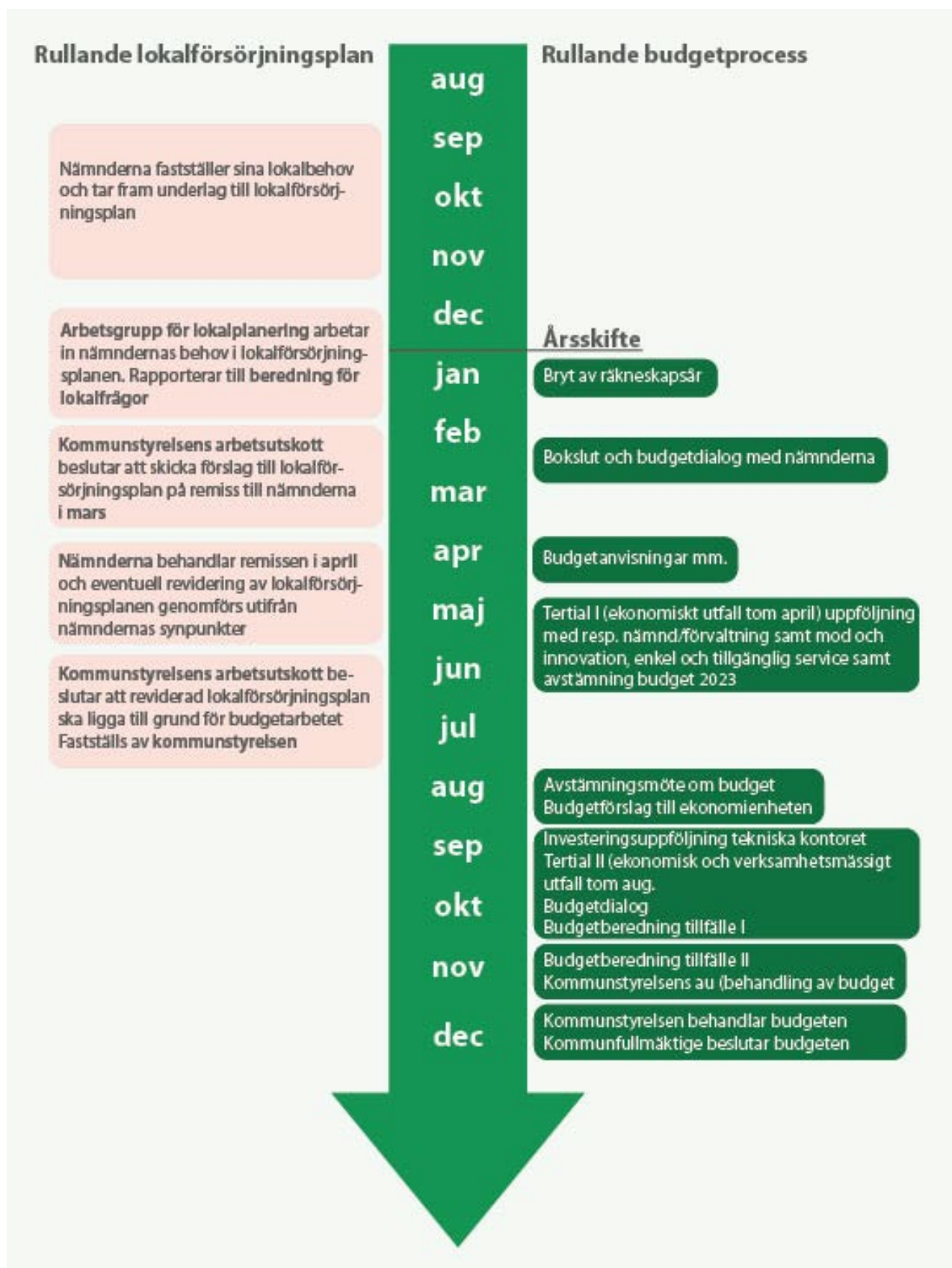
- En relativt liten investering kan innebära långsiktigt höga driftskostnader

Figur 17. Illustration över skillnaden mellan storleken på drift och investering

Nedanstående processbild illustrerar en tidplan för lokalförsörjningsprocessen jämte budgetprocessen.

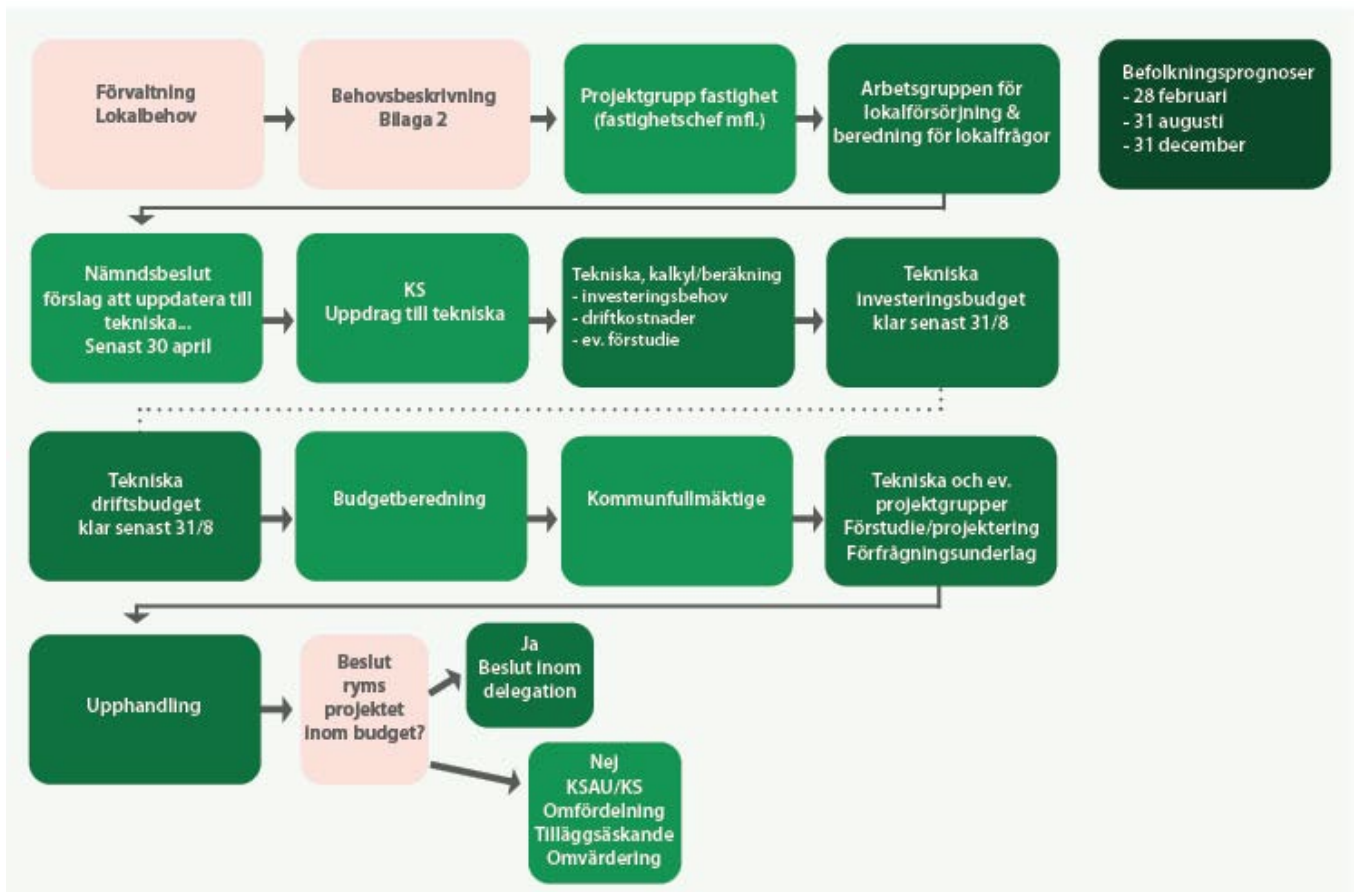

Figur 16. Tidplan för lokalförsörjningsprocessen jämte budgetprocessen

Förändrat lokalbehov under året

Skulle behov av lokalförändring uppstå under året ska frågan tas till lokalberedningsgruppen som bereder frågan till Arbetsgrupp för lokalförsörjning. Processerna för inhyrning och investering ska följas så långt det är möjligt.

I princip ska förankring och beslut göras enligt den övergripande lokalprocessen.

Figur 17. lokalförsörjningsprocessen

Målsättningen och syftet med att upprätta en reinvesteringsplan är att långsiktigt planera och prioritera underhållsbehovet för att därigenom kvalitetssäkra driftsäkerheten samt säkerställa den ekonomiska planeringen för Habo kommuns fastigheter.

Fastighetsförvaltningen ska ske utifrån ett hållbart kostnadsperspektiv samt ett fokus på lokalernas ändamålsenlighet samt hyresgästernas arbetsmiljö.

Det bör initieras en utveckling av rutiner och arbetsätt i förvaltningsorganisationen som långsiktigt ska leda till effektivisering av fastigheternas driftskostnader. Arbetet med underhållsplaneringen syftar till att få en övergripande helhetsyn av fastighetsbeståndet, samtidigt som fastighetsförvaltare och fastighetstekniker har ett nära samarbete och dialog med hyresgäster och brukare.

Tekniska förvaltningen har egen driftpersonal som utför tillsyn och ronderingar i fastigheterna. Incitamentet med intern fastighetsförvaltning kan förklaras med att ett större ansvarstagande genererar värdefull kunskap om fastigheterna vad gäller underhållsbehov och driftoptimeringar mm.

Årlig underhållsplan upprättas av fastighetsenheten. I underhållsplanen beskrivs de åtgärder som är tänkta att genomföras under året, dess omfattning och kostnads uppskattning. Underhållsplanen kan sträcka sig under flera år. För att hålla den aktuell ska den uppdateras varje år i samband med budgetarbete. På detta viset kan man se om vissa åtgärder behöver genomföras tidigare eller senare vilket kan få ner kostnader.

Flertalet av Habo kommuns byggnader i fastighetsbeståndet är uppförda under olika tidsperioder med olika byggnadskonstruktioner vilket innebär att drift- och underhållskostnaderna varierar över tid. Det ställer bland annat krav på ett väl fungerande internhyressystem som är konstruerat utifrån principen att hyreskostnaden ska "jämna ut" sig mellan de olika byggnaderna sett över dess tekniska och ekonomiska livslängd.

Tekniska statusbesiktningar av fastigheter (byggnader) bör genomföras för att öka kunskapen och säkerställa planeringen av ett byggnadsbestånds underhållsbehov, dels för att underlätta prioriteringar, dels för att erhålla en god ekonomisk planering för framtida behov av investeringar men även för att kvalitetssäkra den årliga driftsbudgeten.

Konsekvensen av att inte ha övergripande kontroll inom det aktuella tillståndet i respektive byggnad kan bli kostsamt på kort och lång sikt. Den stora och uppenbara risken är att bedömningen blir osäker för det långsiktiga underhållsbehovet. Risken är också att många akuta underhållsinsatser kan behöva genomföras samtidigt vilket innebär en hög belastning på både personella resurser samt att behovet av evakueringslokaler ökar.

Den långsiktiga underhållsplaneringen, upprättad av Habo kommun, är en preliminär bedömning över en längre tidshorisont och syftar i första hand att ge en indikation på när och vad som ska åtgärdas. Konsekvensen av detta är att även om det finns en långsiktig planering, kommer den kortsiktiga planeringen inom 3 år och framför allt inom 1 år, årligen att analyseras och revideras för att åtgärderna ska ske utföras i rätt tid och till rätt kostnad.

Svar på remiss: ansökan från LJUD & BILDSKOLAN LBS AB om utökning med e-sportutbildning på LBS Kreativa Gymnasiet Jönköping (2024:883)

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att avstå från att yttra sig över ansökan till Skolinspektionen från LJUD & BILDSKOLAN LBS AB om godkännande som huvudman för nationellt godkänd idrottsutbildning vid den fristående gymnasieskolan LBS Kreativa Gymnasiet Jönköping från och med läsåret 2025/2026.

Beskrivning av ärendet

LJUD & BILDSKOLAN LBS AB har hos Skolinspektionen ansökt om godkännande som huvudman för en utökning av befintlig fristående gymnasieskola vid LBS Kreativa Gymnasiet Jönköping fr.o.m. läsåret 2025/2026. LJUD & BILDSKOLAN LBS AB önskar utöka utbildningsutbudet med nationellt godkänd idrottsutbildning inriktning e-sport.

Habo kommun har getts möjlighet att yttra sig över ansökan i enlighet med 2 kap. 5 § skollagen (2010:800). Eftersom Habo kommun inte bedriver någon egen gymnasieutbildning föreslår barn- och utbildningsförvaltningen att barn- och utbildningsnämnden avstår från att yttra sig över ansökan.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Josef Axelsson
Handläggare

Beslutet skickas till
Skolinspektionen

Svar på remiss: ansökan från VFG Utbildning AB (2024:1020) om utökning gällande lastbil, mobila maskiner (tungmekaniker) samt mark och anläggning

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att avstå från att yttra sig över ansökan till Skolinspektionen från VFG Utbildning AB om godkännande som huvudman för en utökning av en fristående gymnasieskola vid VFG Jönköping från och med läsåret 2025/2026.

Beskrivning av ärendet

VFG Utbildning AB har hos Skolinspektionen ansökt om en utökning gällande lastbil, mobila maskiner (tungmekaniker) samt mark och anläggning.

Habo kommun har getts möjlighet att yttra sig över ansökan i enlighet med 2 kap. 5 § skollagen (2010:800). Eftersom Habo kommun inte bedriver någon egen gymnasieutbildning föreslår barn- och utbildningsförvaltningen att barn- och utbildningsnämnden avstår från att yttra sig över ansökan.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Josef Axelsson
Handläggare

Beslutet skickas till
Skolinspektionen